

SAMSTÆÐA

Ársreikningur 2018

Landsvirkjun
Háaleitisbraut 68
103 Reykjavík

Kt. 420269-1299

Efnisyfirlit

Helstu upplýsingar	3
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	5
Áritun óháðra endurskoðenda	7
Rekstrarreikningur	11
Yfirlit um heildarafkomu	12
Efnahagsreikningur	13
Eiginfjárfirlit	14
Sjóðstreymisyfirlit	15
Skýringar	16
Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing	46
Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf	48

Helstu upplýsingar - óendurskoðað

Framsetning stjórnenda á rekstri Landsvirkjunar

	2018	2017	2016	2015	2014
Rekstur					
Rekstrartekjur	538.455	491.175	415.480	410.496	428.655
Innleystar áhættuvarnir tengdar álverði	(4.534)	(8.098)	4.890	10.956	9.629
Rekstrartekjur samtals	533.921	483.077	420.370	421.452	438.284
Rekstrar- og viðhaldskostnaður	(144.041)	(137.503)	(118.630)	(99.932)	(106.126)
Rekstrarhagnaður án afskrifta (EBITDA)	389.880	345.574	301.740	321.520	332.158
Afskriftir og virðisrýrnun	(125.448)	(127.086)	(118.571)	(115.554)	(114.045)
Rekstrarhagnaður (EBIT)	264.432	218.488	183.169	205.966	218.113
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(80.178)	(64.844)	(60.045)	(73.418)	(69.838)
Áhrif hlutdeildarféлага	(179)	(228)	(5.448)	(1.921)	(1.419)
Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði	184.075	153.416	117.676	130.627	146.856
Óinnleystir fjármagnsliðir:					
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	(49.410)	84.494	21.164	(59.925)	(88.484)
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða	24.878	(12.990)	(1.269)	5.466	(8.426)
Óinnleystur gjaldeyrismunur	21.014	(60.745)	(23.314)	47.657	60.271
	(3.518)	10.759	(3.419)	(6.802)	(36.639)
Hagnaður fyrir tekjuskatt	180.557	164.175	114.257	123.825	110.217
Tekjuskattur	(59.528)	(56.211)	(47.437)	(39.652)	(31.797)
Hagnaður	121.029	107.964	66.820	84.173	78.420
Efnahagur					
Heildareignir	4.451.081	4.506.392	4.332.864	4.284.703	4.270.098
Eigið fé	2.163.056	2.063.112	1.969.088	1.916.634	1.704.724
Skuldir	2.288.025	2.443.280	2.363.776	2.368.069	2.565.374
Nettó skuldir *	1.884.603	2.042.642	1.960.497	1.985.411	2.190.459
Sjóðstreymi					
Veltufé frá rekstri (FFO)	316.336	282.774	235.602	240.354	258.226
Handbært fé frá rekstri	295.761	277.937	229.827	248.955	233.816
Fjárfestingar	(150.864)	(253.740)	(172.277)	(77.486)	(88.271)
Fjármögnun	(151.876)	(45.282)	(59.305)	(235.465)	(220.687)
Lausafé					
Handbært fé í árslok	116.278	126.544	144.534	142.127	207.070
Óáðregin lán	353.155	421.363	472.448	360.824	200.000
Lausafé alls	469.433	547.907	616.982	502.951	407.070
Kennitölur					
Arðsemi eiginfjár	5,9%	5,5%	3,5%	4,9%	4,7%
Eiginfjárhlutfall	48,6%	45,8%	45,4%	44,7%	39,9%
Vaxtaþekja (EBITDA / nettó vaxtagjöld)	4,76x	5,53x	5,15x	4,60x	3,76x
Veltufé frá rekstri / nettó skuldir	16,8%	13,8%	12,0%	12,1%	11,8%
Veltufé frá rekstri / vaxtagjöld	3,72x	4,35x	3,80x	3,27x	2,82x
Nettó skuldir / EBITDA	4,83x	5,91x	6,50x	6,18x	6,59x
Lánshæfiseinkunn án ríkisábyrgðar í lok árs					
Standard & Poor's	BBB	BBB	BBB-	BB+	BB
Moody's	Baa2	Baa3	Baa3	Ba1	Ba2

* Nettó skuldir eru vaxtaberandi skuldir að frádregnu handbæru fé

Ársfjórðungsfirli 2018 - óendurskoðað

Framsetning stjórnenda á rekstri Landsvirkjunar frh.

	1. ársfj.	2. ársfj.	3. ársfj.	4. ársfj.	Samtals
Rekstrartekjur					
Raforkusala	117.730	108.781	107.283	109.774	443.568
Innleystar áhættuvarnir tengdar álverði	(1.648)	(2.754)	(581)	449	(4.534)
Flutningstekjur	22.326	21.622	21.409	22.030	87.387
Aðrar tekjur	2.754	733	1.162	2.851	7.500
	141.162	128.382	129.273	135.104	533.921
Rekstrargjöld					
Orkusvið	12.514	13.345	13.103	12.896	51.858
Flutningskerfi	9.866	8.821	10.914	9.843	39.444
Almennar rannsóknir	2.210	2.576	2.364	3.163	10.313
Annar rekstrarkostnaður	11.303	11.154	8.955	11.014	42.426
Afskriftir og virðisryrnun	30.623	31.216	31.275	32.334	125.448
	66.516	67.112	66.611	69.250	269.489
Rekstrarhagnaður	74.646	61.270	62.662	65.854	264.432
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)					
Vaxtatekjur	859	803	600	718	2.980
Vaxtagjöld	(18.773)	(30.629)	(16.587)	(18.966)	(84.955)
Innleystur gjaldeyrismunur	115	(701)	(482)	2.865	1.797
	(17.799)	(30.527)	(16.469)	(15.383)	(80.178)
Áhrif hlutdeildarfélaganna	(921)	55	527	160	(179)
Hagnaður fyrir tekjuskatt og óinnleysta liði	55.926	30.798	46.720	50.631	184.075
Óinnleystir fjármagnsliðir:					
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	(39.556)	10.423	(3.629)	(16.648)	(49.410)
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða	16.879	(2.833)	3.527	7.305	24.878
Óinnleystur gjaldeyrismunur	(18.856)	28.893	4.586	6.391	21.014
	(41.533)	36.483	4.484	(2.952)	(3.518)
Hagnaður fyrir tekjuskatt	14.393	67.281	51.204	47.679	180.557
Tekjuskattur	(5.328)	(21.839)	(16.434)	(15.927)	(59.528)
Hagnaður	9.065	45.442	34.770	31.752	121.029
Skipting hagnaðar:					
Eigendur móðurfélags	7.650	41.132	31.147	28.003	107.932
Minnihluti í dótturfélögum	1.415	4.310	3.623	3.749	13.097
	9.065	45.442	34.770	31.752	121.029
Úr sjóðstreymi					
Handbært fé frá rekstri	81.142	68.097	73.454	73.068	295.761
Aðrir mælikvarðar fyrir Landsvirkjun móðurfélag					
Uppsett afl í lok árs (MW)	2.145	2.000	1.957	1.957	1.957
Meðalverð iðnaður* USD/MWst	28,3	26,6	23,9	24,5	25,9
Meðalverð heildsala (án flutnings) ISK/kWst	4,7	4,5	4,6	4,4	4,3
Selt magn (GWst)	14.753	14.325	13.625	13.900	13.082
Rannsókn- og þróunarkostnaður	14.824	20.004	16.829	19.529	30.606
Slysatíðni: H200**	0,6	0,0	0,3	0,4	0,4

* Flutningsgjald er innifalið í sumum rafmagnssamningum en öðrum ekki

** H200 er fjöldi fjarvinstarslysa á hverjar 200.000 vinnustundir

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Tilgangur Landsvirkjunar er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annarri viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni. Samstæðuársreikningur fyrirtækisins tekur, auk móðurfélagsins, til fjögurra dótturfélaga, Landsnets hf., Orkufjarskipta hf., Icelandic Power Insurance Ltd. og Landsvirkjunar Power ehf.

Ársreikningur Landsvirkjunar fyrir árið 2018 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga. Bandaríkjadalur (USD) er starfrækslugjaldmiðill fyrirtækisins og eru fjárhæðir í ársreikningnum birtar í þúsundum Bandaríkjadala.

Rekstrartekjur samstæðunnar námu 533,9 milljónum USD á árinu 2018 samanborið við 483,1 milljón USD árið á undan. Tekjur hækka því um 50,8 milljónir USD. Rekstrargjöld námu 269,5 milljónum USD á árinu 2018 en voru 264,6 milljónir USD árið 2017. Rekstrarhagnaður fyrirtækisins var því 264,4 milljónir USD á árinu 2018 samanborið við 218,5 milljónir USD árið á undan.

Landsvirkjun hefur gert afleiðusamninga í því skyni að stýra áhættu í rekstri fyrirtækisins. Samningar hafa verið gerðir vegna vaxtaáhættu og gengisáhættu, en auk þess hafa verið gerðir afleiðusamningar til þess að verjast áhættu vegna sveiflna í heimsmarkaðsverði á áli, þar sem hluti rekstrartekna ræðst af því.

Fjármagnsgjöld umfram fjármunatekjur námu 83,7 milljónum USD á árinu 2018, en á árinu 2017 voru fjármagnsgjöld umfram fjármunatekjur 54,1 milljón USD. Breytingin á milli ára nemur 29,6 milljónum USD. Breytingin er vegna hærri vaxtagjalda en á árinu voru gjaldfærðar 10,5 milljónir USD vegna viðskiptakostnaðar við uppgreiðslu lána. Breytingin er einnig vegna gjaldeyrismunar og gangvirðisbreytinga afleiðusamninga sem eru að mestu óinnleyst og verður að hafa það í huga við mat á afkomu fyrirtækisins á árinu. Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði nam 184,1 milljón USD á árinu en var 153,4 milljónir USD árið 2017. Samkvæmt rekstrarreikningi nam hagnaður ársins 121,0 milljón USD en árið áður var hagnaður að fjárhæð 108,0 milljónir USD.

Eigið fé í árslok 2018 nam 2.163,1 milljón USD, en 2.063,1 milljón USD í árslok 2017 samkvæmt efnahagsreikningi og leggur stjórn félagsins til að hagnaður ársins verði færður til hækkunar á eigin fé. Stjórn félagsins mun á aðalfundi gera tillögu um arðgreiðslu til eigenda, en vísar að öðru leyti til skýringa í ársreikningnum og eiginfjárfirlits varðandi breytingar á eiginfjárreikningum. Landsvirkjun er sameignarfyrirtæki ríkissjóðs og Eignarhluta ehf. Ríkissjóður á 99,9% eignarhluta í fyrirtækinu og Eignarhlutir ehf. 0,1%.

Handbært fé í árslok nam 116,3 milljónum USD og óáðregin lán 353,2 milljónum USD. Lausafé og óáðregin lán í árslok námu því 469,4 milljónum USD. Handbært fé frá rekstri nam 295,8 milljónum USD. Samstæðan tók lán að fjárhæð 267,2 milljónir USD á árinu og greiddi niður skuldir um 405,1 milljón USD. Handbært fé lækkaði um 10,3 milljónir USD á árinu.

Stjórnarhættir

Stjórn Landsvirkjunar leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og hefur til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands í samstarfi við Samtök atvinnulífsins og Nasdaq OMX Ísland. Stjórnin hefur sett sér ítarlegar starfsreglur þar sem valdsvið hennar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra. Endurskoðunarnefnd starfar samkvæmt ákvörðun stjórnar. Á árinu 2018 voru haldnir 15 stjórnarfundir og 5 fundir í endurskoðunarnefnd. Meirihluti stjórnar og meirihluti endurskoðunarnefndar hafa mætt á alla fundi. Samkvæmt lögum um ársreikninga skulu einingar tengdar almannahagsmunum veita upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál, stefnu í mannréttindamálum, hvernig er spornað við spillingar- og mútumálum auk stuttrar lýsingar á viðskiptalíkani félagsins og fleira. Gerð er grein fyrir stefnu og árangri félagsins í þessum málum í viðauka með ársreikningnum. Frekari upplýsingar um stjórnarhætti móðurfélagsins og áhættustýringu er að finna í skýringum nr. 29 til 40 og viðaukum með ársreikningi. Landsnet hf. hefur birt upplýsingar um stjórnarhætti og ófjárhagslega upplýsingagjöf í viðaukum við ársreikning sinn.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er ársreikningur samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga og er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu 31. desember 2018 og rekstrarafkomu samstæðunnar og breytingu á handbæru fé á árinu 2018.

Jafnframt er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar fyrir árið 2018 gefi glögg yfirlit um árangur af rekstri samstæðunnar, stöðu hennar og þróun og lýsi helstu áhættuþáttum sem samstæðan býr við.

Stjórn og forstjóri staðfesta hér með samstæðuársreikninginn með undirritun sinni.

Reykjavík, 28. febrúar 2019.

Í stjórn félagsins:

Jónas Þór Guðmundsson

Álfheiður Ingadóttir

Guðfinna Jóhanna Guðmundsdóttir

Gunnar Tryggvason

Jón Björn Hákonarson

Forstjóri:

Hörður Arnarson

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og eigenda Landsvirkjunar

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Landsvirkjunar fyrir árið 2018. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2018, efnahag hennar 31. desember 2018 og breytingu á handbæru fé á árinu 2018, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda hér að neðan. Við erum óháð Landsvirkjun í samræmi við alþjóðlegar siðareglur (IESBA Code) og settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði sem að okkar faglega mati hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi Landsvirkjunar árið 2018. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á hann. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Megináherslur við endurskoðun	Hvernig við endurskoðuðum megináherslur
Raforkusala	
Stærstur hluti tekna af raforkusölu Landsvirkjunar kemur frá iðnaði eða yfir 70%. Tekjurnar byggja á afhentu magni og samningsbundnum verðum sem eru háð ákveðnum skilyrðum. Vegna umfangs og breytileika í verðum teljum við að raforkusala til iðnaðar sé ein af megináherslum í endurskoðuninni.	Við endurskoðun okkar á raforkusölu til iðnaðar höfum við farið yfir það innra eftirlit sem til staðar er hjá Landsvirkjun við útreikning á tekjum og samþykktarferli við gerð tekjureikninga. Við höfum farið yfir útreikninga á einingaverðum meðal annars með því að fara yfir forsendur þeirra og borið saman við samningsákvæði og opinberar upplýsingar ásamt því að staðfesta að selt magn sé í samræmi við mælingar.
Virðismat aflstöðva	
Meðal rekstrarfjármuna eru aflstöðvar og er bókfært verð þeirra í árslok 3.266 milljónir USD. Eignirnar eru færðar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum og virðisrýrnun.	Við fórum yfir virðisrýrnunarpróf stjórnenda á aflstöðvum. Við endurskoðunina fórum við yfir þá aðferðarfræði sem beitt er við virðisrýrnunarprófið og hvort breytingar hafi orðið á henni á milli ára. Við yfirferð okkar á virðisrýrnunarprófinu fórum við yfir helstu forsendur stjórnenda m.a.:
Virði aflstöðvanna er háð mati stjórnenda á væntum nýtingartíma þeirra og þar sem að þær eru stærsta eignin teljum við virðismat þeirra vera megináherslu við endurskoðun okkar.	<ul style="list-style-type: none">Áætlanir sem þeir byggja á við útreikninga í virðisrýrnunarprófinu.Hver vegin meðalarðsemi (WACC) er og með hvaða hætti hún er reiknuð og forsendur útreikninganna.
Að því er varðar mat á virði aflstöðvanna vísuð við í skýringu 9 um rekstrarfjármuni og skýringu 52 um mikilvægar reikningsskilaaðferðir.	Við fórum yfir hvort útreikningar í virðisrýrnunarprófinu væru unnir í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla og einnig lögðum við mat á hvort að skýringar í ársreikningnum varðandi virðismat aflstöðvanna væru viðeigandi.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Virðismat flutningsvirkja

Flutningsvirki Landsnets, dótturfélags Landsvirkjunar sem eru hluti af samstæðureikningi Landsvirkjunar, eru færð samkvæmt endurmatsaðferð og nam bókfært verð þeirra í árslok 2018 688 milljónum USD. Virðismat þeirra er háð mati stjórnenda og því teljum við það vera megináherslu við endurskoðun okkar.

Endurmat er framkvæmt með reglubundnum hætti, þegar stjórnendur meta það að verulegar breytingar hafi orðið á rekstrarvirði eignanna. Mat á rekstrarvirði eignanna er byggt á sjóðstreymisgreiningu. Eignirnar voru endurmetnar í lok árs 2015 og er það mat stjórnenda að ekki séu forsendur til frekara endurmats á árinu 2018.

Að því er varðar mat á virði eignanna, vísum við að öðru leyti í skýringu 9 um rekstrarfjármuni og í skýringu 52 um mikilvægar reikningsskilaaðferðir.

Endurskoðun okkar beindist að mati stjórnenda á rekstrarvirði flutningsvirkja í árslok 2018. Við fórum yfir aðferðarfræði virðismatsins og hvort breytingar hafi orðið á henni á milli ára.

Við fórum jafnframt yfir helstu forsendur stjórnenda fyrir matinu m.a.:

- Áætlanir sem byggt er á við útreikninga virðismatsins.
- Mat á veginni meðalarðsemi (WACC) og forsendur útreikninganna.

Við máttum hvort útreikningar virðismats væru unnir í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla og einnig lögðum við mat á hvort skýringar í ársreikningnum varðandi virðismatið væru viðeigandi.

Við höfum einnig yfirfarið mat stjórnenda á afskriftum flutningsvirkja sem og endurmat og hvort það samræmist alþjóðlegum reikningsskilastöðlum.

Aðrar upplýsingar

Stjórnendur bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela helstu upplýsingar, ársfjórðungsyfirlit, skýrslu og yfirlýsingu stjórnar og forstjóra, stjórnarháttayfirlýsingu og ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Landsvirkjunar. Ef við á skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa Landsvirkjun upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanlega vissa er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits Landsvirkjunar.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi Landsvirkjunar.
- Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við ársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflun fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á álit okkar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar veða þyngra en almannahagsmunir.

Reykjavík, 28. febrúar 2019.

Deloitte ehf.

Þorsteinn Pétur Guðjónsson
Endurskoðandi

Pétur Hansson
Endurskoðandi

Rekstrarreikningur

	Skýr.	2018	2017
Rekstrartekjur			
Raforkusala	4	443.568	401.514
Innleystar áhættuvarnir tengdar álverði	(4.534)	(8.098)
Flutningstekjur	4	87.387	81.026
Aðrar tekjur		7.500	8.635
		<u>533.921</u>	<u>483.077</u>
Rekstrargjöld			
Orkusvið		145.486	141.539
Flutningskerfi		67.929	58.286
Almennar rannsóknir		10.313	21.378
Annar rekstrarkostnaður		45.761	43.386
		<u>269.489</u>	<u>264.589</u>
Rekstrarhagnaður	3	<u>264.432</u>	<u>218.488</u>
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtatekjur		2.980	2.548
Vaxtagjöld	(84.955)	(65.060)
Gjaldeyrismunur		22.811	(63.077)
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	31	(49.410)	84.494
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða	7	(83.696)	(54.085)
Áhrif hlutdeildarféлага	14	(179)	(228)
Hagnaður fyrir tekjuskatt		180.557	164.175
Tekjuskattur	8	(59.528)	(56.211)
Hagnaður ársins		<u>121.029</u>	<u>107.964</u>
Skipting hagnaðar:			
Eigendur móðurfélags		107.932	98.084
Minnihluti í dótturfélögum		13.097	9.880
		<u>121.029</u>	<u>107.964</u>

Skýringar nr. 1 til 60 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Yfirlit um heildarafkomu

	2018	2017
Hagnaður ársins	121.029	107.964
Liðir færðir beint á eigið fé sem munu ekki vera færðir síðar í rekstrarreikning:		
Lífeyrisskuldbinding að frádregnum tekjuskatti, breyting	(2.293)	(2.647)
Liðir færðir beint á eigið fé sem gætu verið færðir síðar í rekstrarreikning:		
Þýðingarmunur vegna dóttur- og hlutdeildarfélaga	(2.492)	2.775
Rekstrarliðir færðir á eigið fé samtals	(4.785)	128
Heildarhagnaður ársins	<u>116.244</u>	<u>108.092</u>
Skipting heildarhagnaðar:		
Eigendur móðurfélags	103.419	98.021
Minnihluti í dótturfélögum	12.825	10.071
	<u>116.244</u>	<u>108.092</u>

Skýringar nr. 1 til 60 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Efnahagsreikningur

Eignir	Skýr.	2018	2017
Fastafjármunir			
Rekstrarfjármunir	9	4.013.546	3.810.257
Rekstrarfjármunir í byggingu	10	22.573	232.425
Undirbúningskostnaður	11	140.698	130.319
Aðrar óefnislegar eignir	11	48.067	48.413
Afleiðusamningar	13	13.342	66.200
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	14	11.070	11.778
Aðrar langtímaeignir	15	762	163
Skatteign	8	14	14
Fastafjármunir samtals		<u>4.250.072</u>	<u>4.299.569</u>
Veltufjármunir			
Birgðir	17	5.530	5.625
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	18	68.943	66.383
Afleiðusamningar	13	10.258	8.271
Handbært fé	19	116.278	126.544
Veltufjármunir samtals		<u>201.009</u>	<u>206.823</u>
Eignir samtals		<u>4.451.081</u>	<u>4.506.392</u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Eigendaframlög	20	586.512	586.512
Endurmatsreikningur	21	164.053	169.329
Bundin hlutdeild	21	32.838	10.390
Pýðingarmunur	21	(40.756)	(38.536)
Annað eigið fé		1.289.803	1.216.571
Eigið fé eigenda móðurfélagsins		<u>2.032.450</u>	<u>1.944.265</u>
Hlutdeild minnihluta		130.606	118.847
Eigið fé samtals		<u>2.163.056</u>	<u>2.063.112</u>
Langtímaskuldir			
Vaxtaberandi skuldir	22	1.808.579	1.889.372
Lífeyrisskuldbindingar	24	38.015	40.597
Tekjuskattsskuldbinding	8	130.733	91.268
Skuldbindingar vegna niðurrifs	25	9.011	8.551
Fyrirfram innheimtar tekjur		2.847	3.043
Afleiðusamningar	13	11.538	4.110
Langtímaskuldir samtals		<u>2.000.723</u>	<u>2.036.941</u>
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	26	73.102	93.028
Vaxtaberandi skuldir	23	192.302	279.814
Tekjuskattur til greiðslu	8	18.586	18.038
Afleiðusamningar	13	3.312	15.459
Skammtímaskuldir samtals		<u>287.302</u>	<u>406.339</u>
Skuldir samtals		<u>2.288.025</u>	<u>2.443.280</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>4.451.081</u>	<u>4.506.392</u>

Skýringar nr. 1 til 60 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Eiginfjárfirlit

	Eigenda- framlög	Endurmats- reikningur	Bundin hlutdeild	Þýðingar- munur	Annað eigið fé	Eigið fé eigenda móðurfélags	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samtals
Breytingar á eigin fé 2017								
Eigið fé 1. janúar 2017.....	586.512	175.712	1.039	(41.120)	1.138.169	1.860.312	108.776	1.969.088
Þýðingarmunur				2.584		2.584	191	2.775
Lífeyrisskuldbinding, breyting.....					(2.647)	(2.647)		(2.647)
Hagnaður ársins.....					98.084	98.084	9.880	107.964
Heildarhagnaður ársins.....		0	0	2.584	95.437	98.021	10.071	108.092
Hlutdeild í hagnaði dóttur- og hlutd.félaga millif.....			9.351		(9.351)	0	0	0
Upplausn endurmats færð á annað eigið fé.....		(6.383)			6.383	0	0	0
Arður til eigenda.....					(14.067)	(14.067)	0	(14.067)
Eigið fé 31. desember 2017.....	586.512	169.329	10.390	(38.536)	1.216.571	1.944.265	118.847	2.063.112
Breytingar á eigin fé 2018								
Eigið fé 1. janúar 2018	586.512	169.329	10.390	(38.536)	1.216.571	1.944.265	118.847	2.063.112
Þýðingarmunur				(2.220)		(2.220)	(272)	(2.492)
Lífeyrisskuldbinding, breyting.....					(2.293)	(2.293)		(2.293)
Hagnaður ársins					107.932	107.932	13.097	121.029
Heildarhagnaður ársins		0	0	(2.220)	105.639	103.419	12.825	116.244
Hlutdeild í hagnaði dóttur- og hlutd.félaga millif.....			22.448		(22.448)	0	0	0
Upplausn endurmats færð á annað eigið fé.....		(5.276)			5.276	0	0	0
Arður til eigenda.....					(15.234)	(15.234)	(1.066)	(16.300)
Eigið fé 31. desember 2018	586.512	164.053	32.838	(40.756)	1.289.803	2.032.450	130.606	2.163.056

Skýringar nr. 1 til 60 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Sjóðstreymisýfirlit

	2018	2017
Rekstrarhreyfingar		
Rekstrarhagnaður	264.432	218.488
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:		
Afskriftir og virðisrýrnun	125.448	127.086
Lífeyrisskuldbinding, breyting	(1.972)	(1.795)
Skuldbinding vegna niðurrifs, breyting	460	1.467
Aðrar breytingar	(56)	(210)
Veltufé frá rekstri án fjármagnsliða	388.312	345.036
Rekstartengdar eignir, breyting	(2.581)	2.021
Rekstartengdar skuldir, breyting	292	4.381
Handbært fé frá rekstri án fjármagnsliða	386.023	351.438
Innborgaðar vaxtatekjur	3.062	2.566
Greidd vaxtagjöld og gjaldeyrismunur	(75.868)	(61.093)
Greiddir skattar	(17.456)	(14.974)
Handbært fé frá rekstri	295.761	277.937
Fjárfestingarhreyfingar		
Aflstöðvar í rekstri	(37.299)	(8.752)
Aflstöðvar í byggingu	(68.474)	(165.055)
Fjárfesting í flutningsvirkjum	(26.330)	(71.559)
Virkjunarundirbúningur	(5.245)	(6.822)
Keypt hlutabréf	(622)	(41)
Aðrar fjárfestingar	(12.914)	(6.469)
Seldar eignir	107	621
Aðrar kröfur, breyting	(87)	4.337
Fjárfestingarhreyfingar	(150.864)	(253.740)
Fjármögnunarhreyfingar		
Greiddur arður til eigenda	(14.246)	(14.067)
Lántökur	267.213	209.218
Afborganir langtímalána	(405.102)	(227.708)
Gjaldmiðlaskiptasamningar	259	(12.725)
Fjármögnunarhreyfingar	(151.876)	(45.282)
Breyting á handbæru fé	(6.979)	(21.085)
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	(3.287)	3.095
Handbært fé í ársbyrjun	126.544	144.534
Handbært fé í árslok	116.278	126.544

Skýringar nr. 1 til 60 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Almennar upplýsingar

1. Landsvirkjun

Landsvirkjun er sameignarfyrtæki sem er með starfsstöðvar sínar á Íslandi og eru höfuðstöðvar þess að Háaleitisbraut 68, Reykjavík. Landsvirkjun starfar á grundvelli laga nr. 42/1983 um fyrirtækið. Tilgangur fyrirtækisins er að stunda starfsemi á orkusviði. Ársreikningurinn hefur að geyma samstæðuársreikning fyrirtækisins og dótturfélaga þess (sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“) og hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaga.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga.

Stjórn fyrirtækisins staðfesti ársreikninginn 28. febrúar 2019.

Skýring nr. 43 inniheldur upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir samstæðunnar og breytingar á þeim á árinu.

b. Matsaðferðir

Reikningsskilin byggja á upphaflegu kostnaðarverði, að því undanskildu að eftirfarandi eignir og skuldir eru metnar á gangvirði; afleiðusamningar, veltufjáreignir og eignarhlutar í öðrum félögum. Rekstrarfjármunir til sölu og eignasamstæður til ráðstöfunar eru færðar á bókfærðu verði eða gangvirði, hvoru sem lægra reynist. Rekstrarfjármunir dótturfélaganna Landsnets hf. og Orkufjarskipta hf. eru skráðir á endurmetnu kostnaðarverði. Flutningsvirki dótturfélagsins Landnets hf. voru endurmetin á árinu 2015 sbr. skýringu 9.

c. Framsetningar- og starfrækslugjaldmiðill

Reikningsskilin eru birt í Bandaríkjadöllum, sem er starfrækslugjaldmiðill móðurfélagsins. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum Bandaríkjadala nema að annað sé tekið fram.

d. Mat stjórnenda í reikningsskilum

Gerð ársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mat stjórnenda og ákvarðanir teknar við beitingu reikningsskilaaðferða sem hafa veruleg áhrif á ársreikninginn er að finna í eftirfarandi skýringum:

- skýringar nr. 9 og 52 rekstrarfjármunir
- skýringar nr. 11 og 53 undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir
- skýringar nr. 13, 29, 31, 32, 33 afleiðusamningar
- skýringar nr. 8 og 51 tekjuskattur
- skýring nr. 24 lífeyrisskuldbindingar

Skýringar, frh.:

2. Grundvöllur reikningsskilanna frh.:

e. Ákvörðun gangvirðis

Reikningsskilaaðferðir og skýringar samstæðunnar geta krafist mats á gangvirði, bæði vegna fjármálagerna og annarra eigna og skulda.

Að svo miklu leyti sem hægt er notar samstæðan markaðsupplýsingar við ákvörðun gangvirðis en liggi slíkar upplýsingar ekki fyrir er byggt á mati stjórnenda.

Í tilfelli afleiða annarra en innbyggðra afleiða eru upplýsingar frá mótaðilum, þar sem við á, nýttar við ákvörðun gangvirðis. Fjárstýring leggur þá eigið mat til samanburðar og sannreynir að matið uppfylli kröfur alþjóðlegra reikningsskilastaðla (IFRS), þar á meðal það stig sem slíkt mat myndi falla undir.

Gangvirðið er flokkað eftir stigskiptu kerfi á grundvelli þeirra forsendna sem notaðar eru við matið samkvæmt eftirfarandi stigum:

- Stig 1: Uppgefið verð á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.
- Stig 2: Forsendur byggja á öðrum breytum en uppgefnu verði á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verð) eða óbeint (afleið af verði).
- Stig 3: Forsendur gangvirðis eigna og skulda eru byggðar á gögnum sem ekki er unnt að afla á markaði.

Ef forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis tilheyra mismunandi stigum, þá er gangvirðið allt fært í lægsta stig.

Verði breyting á flokkun gangvirðis á reikningsskilatímabilinu á sér stað tilfærsla um stig í lok þess tímabils.

Nánari upplýsingar um forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis er að finna í eftirfarandi skýringum.

- skýring nr. 13 afleiðusamningar
- skýring nr. 31 innbyggðar afleiður
- skýring nr. 38 langtímalán
- skýring nr. 52 rekstrarfjármunir

3. Starfsþáttayfirlit

Starfsþáttaupplýsingar eru birtar eftir eðli rekstrar og byggja á skipulagi og innri upplýsingagjöf samstæðunnar.

Starfsþættir samstæðu Landsvirkjunar eru eftirfarandi:

Orkuvinnsla

Undir starfsþáttinn orkuvinnsla fellur starfsemi móðurfélagsins, en tilgangur Landsvirkjunar samkvæmt lögum er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annarri viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni. Orkuvinnsla Landsvirkjunar byggist á vatnsafl og jarðhita. Landsvirkjun selur alla raforku sína á Íslandi, annars vegar í heildsölu til raforkumásala og hins vegar beint til orkufreks iðnaðar. Jafnframt fellur starfsemi Icelandic Power Insurance Ltd. undir þennan starfsþátt. Hlutverk Icelandic Power Insurance Ltd. er að annast tryggingar aflstöðva Landsvirkjunar.

Orkuflutningur

Undir starfsþáttinn orkuflutningur fellur starfsemi Landsnets hf. Hlutverk Landsnets hf. er að annast flutning raforku og kerfisstjórnun innanlands samkvæmt ákvæðum III. kafla raforkulaga, nr. 65/2003 og er því óheimilt að stunda aðra starfsemi en þá sem því er nauðsynleg til að geta rækt skyldur sínar samkvæmt raforkulögum.

Aðrir starfsþættir

Undir aðra starfsþætti er færð starfsemi félaganna Orkufjarskipta hf. og Landsvirkjunar Power ehf. Hlutverk Orkufjarskipta hf. er að eiga og reka öryggisfjarskiptakerfi sem hluthöfum er nauðsynlegt vegna reksturs raforkukerfa þeirra á landsvísi og leigja aðgang að því sem tök eru á og lög heimila. Landsvirkjun Power ehf. sér um sölu á ráðgjöf, tæknilegri og rekstrarlegri, til þriðja aðila og störf að almennum rannsóknum, virkjunarrannsóknum og framkvæmdum fyrir Landsvirkjun og tengd félög.

Skýringar, frh.:

3. Starfsþáttayfirlit frh.:

Nánast öll starfsemi samstæðunnar er á Íslandi.

Rekstrarstarfsþættir árið 2018	Orkuvinnsla	Orkuflutningur	Aðrir starfsþættir	Jöfnunar-færslur	Samtals
Tekjur frá þriðja aðila	444.377	88.193	1.351	0	533.921
Tekjur innan samstæðu	15.029	65.946	5.021	(85.996)	0
Tekjur starfsþátta	459.406	154.139	6.372	(85.996)	533.921
Rekstrargjöld starfsþátta	(161.390)	(63.903)	(4.744)	85.996	(144.041)
EBITDA	298.016	90.236	1.628	0	389.880
Afskriftir og virðisrýrnun	(95.094)	(29.643)	(1.120)	409	(125.448)
Afkoma starfsþátta, EBIT	202.922	60.593	508	409	264.432
Eignir starfsþátta 2018	3.927.241	839.517	21.130	(347.878)	4.440.010
Eignarhlutir í hlutdeildarfélagum	10.909	6.815	161	(6.815)	11.070
Eignir samtals 2018	3.938.150	846.332	21.291	(354.693)	4.451.081
Starfsþáttaskuldir 2018	1.889.722	476.027	4.056	(81.780)	2.288.025
Skuldir samtals 2018	1.889.722	476.027	4.056	(81.780)	2.288.025
Fjárfestingar	114.375	34.279	1.609	0	150.263
Rekstrarstarfsþættir árið 2017					
Tekjur frá þriðja aðila	400.091	81.669	1.317	0	483.077
Tekjur innan samstæðu	21.699	65.657	5.200	(92.556)	0
Tekjur starfsþátta	421.790	147.326	6.517	(92.556)	483.077
Rekstrargjöld starfsþátta	(164.151)	(60.972)	(4.936)	92.556	(137.503)
EBITDA	257.639	86.354	1.581	0	345.574
Afskriftir og virðisrýrnun	(97.782)	(28.483)	(1.230)	409	(127.086)
Afkoma starfsþátta, EBIT	159.857	57.871	351	409	218.488
Eignir starfsþátta 2017	4.025.516	843.935	22.893	(397.731)	4.494.613
Eignarhlutir í hlutdeildarfélagum	11.616	7.367	162	(7.367)	11.778
Eignir samtals 2017	4.037.132	851.302	23.055	(405.098)	4.506.392
Starfsþáttaskuldir 2017	2.076.465	514.339	4.351	(151.875)	2.443.280
Skuldir samtals 2017	2.076.465	514.339	4.351	(151.875)	2.443.280
Fjárfestingar	182.473	74.722	1.484	0	258.679

4. Rekstrartekjur

	2018	2017
Raforkusala greinist þannig:		
Heildsala	90.760	81.222
Iðnaður	352.808	320.292
Raforkusala samtals	443.568	401.514
Flutningstekjur greinast þannig:		
Orkuflutningur	75.554	68.744
Flutningstap, kerfispjónusta og aðrar flutningstekjur	11.833	12.282
Flutningstekjur samtals	87.387	81.026

Í skýringum nr. 43 og 46 er gerð frekari grein fyrir tekjuskráningu samstæðunnar.

Skýringar, frh.:

5. Heildarfjöldi starfsmanna

Heildarfjöldi starfsmanna greinist þannig:	2018	2017
Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf	470	464
Fjöldi stöðugilda miðað við heilsársstörf í árslok	429	422

6. Heildarlaun starfsmanna

Heildarlaun starfsmanna greinast þannig:		
Laun	56.522	54.276
Iðgjaldatengd lífeyrisiðgjöld	8.226	7.579
Réttindatengd lífeyrisiðgjöld	2.930	2.853
Önnur breyting lífeyrisskuldbindingar	(1.972)	(1.795)
Önnur launatengd gjöld	5.454	5.249
	<u>71.160</u>	<u>68.162</u>
Eignfært á framkvæmdir	(8.823)	(9.958)
Fært í rekstrarreikning	<u>62.337</u>	<u>58.204</u>
Laun og launatengd gjöld skiptast þannig:		
Orkusvið	24.291	22.143
Flutningskerfi	13.272	12.657
Annar rekstrarkostnaður	33.597	33.362
Eignfært á framkvæmdir	(8.823)	(9.958)
	<u>62.337</u>	<u>58.204</u>

Laun stjórnar, forstjóra, aðstoðarforstjóra og framkvæmdastjóra greinast þannig:

Laun stjórnar móðurfélags	195	189
Laun stjórnar tveggja dótturfélaga (sami fjöldi 2017)	174	158
Laun og hlunnindi forstjóra móðurfélags*	379	304
Laun fimm framkvæmdastjóra og aðstoðarforstjóra (sami fjöldi í árslok 2017)	1.578	1.702
Laun og hlunnindi forstjóra og 7 framkv.stjóra dótturf. (sami fjöldi í árslok 2017)	1.700	1.435

*Mánaðarlaun forstjóra móðurfélags án hlunninda hafa verið óbreytt frá júlí 2017.

7. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)

Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) greinast þannig:

Vaxtatekjur	2.980	2.548
Vaxtagjöld	(84.536)	(69.881)
Ábyrgðargjald	(5.413)	(7.452)
Verðbætur	(1.408)	(1.883)
Eignfært á nýbyggingar	6.402	14.156
Vaxtagjöld samtals	<u>(84.955)</u>	<u>(65.060)</u>
Innleystur gjaldeyrismunur	1.797	(2.332)
Óinnleystur gjaldeyrismunur	21.014	(60.745)
Gjaldeyrismunur samtals	<u>22.811</u>	<u>(63.077)</u>
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	(49.410)	84.494
Gangvirðisbreyting annarra afleiðusamninga	24.878	(12.990)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) samtals	<u>(83.696)</u>	<u>(54.085)</u>

Eignfærður fjármagnskostnaður nam 3,8% (2017: 3,8%) af bundnu fé í mannvirkjum í byggingu á árinu 2018 og 5,1% (2017: 5,2%) af bundnu fé í flutningsvirkjum í byggingu.

Skýringar, frh.:

8. Tekjuskattur

Tekjuskattur í rekstri greinist þannig:	2018	2017
Breyting skatteignar / tekjuskattsskuldbindingar	(39.465)	(36.737)
Tekjuskattur til greiðslu	(18.586)	(18.038)
Tekjuskattur af rekstrarliðum færðum meðal annarrar heildarafkomu	(1.382)	(1.489)
Gengis- og þýðingarmunur	(150)	100
Aðrar breytingar	54	(46)
Gjaldfærður tekjuskattur	(59.528)	(56.211)

Virkt skatthlutfall	2018	2017
Hagnaður ársins	121.029	107.964
Tekjuskattur ársins	59.528	56.211
Hagnaður fyrir tekjuskatt	180.557	164.175
Tekjuskattur skv. gildandi skatthlutfalli móðurfélags	37,6% 67.889	36,0% 59.103
Áhrif mismunandi skatthlutfalla innan samstæðu	(4,6%) (8.252)	(3,5%) (5.819)
Áhrif hækkunar hlutfalls 2018 úr 36% í 37,6%	0,0% 0	1,0% 1.650
Óskattskyldir liðir	(0,1%) (110)	0,8% 1.277
Virkur tekjuskattur	33,0% 59.528	34,2% 56.211

Tekjuskattur af rekstrarliðum færður meðal annarrar heildarafkomu greinist þannig:	2018	2017
Tekjuskattur færður á lífeyrisskuldbindingu sem færð er meðal heildarafkomu	(1.382)	(1.489)
	(1.382)	(1.489)

Breyting skatteignar / tekjuskattsskuldbindingar á árinu greinist þannig:	Skatteign		Tekjuskattsskuldbinding	
	2018	2017	2018	2017
Staða í ársbyrjun	14	0	(91.268)	(54.517)
Millif. á milli skatteignar/tekjuskattsskuldbindingar	0	(4)	0	4
Breyting á tímabundnum mismun	(24)	4	(39.468)	(36.778)
Breyting á yfirfæranlegu tapi	26	14	(149)	122
Gengis- og þýðingarmunur	(2)	0	152	(100)
Staða í árslok	14	14	(130.733)	(91.268)

Skatteign / tekjuskattsskuldbinding samstæðunnar skiptist þannig:

Yfirfæranlegt skattalegt tap	36	14	187	363
Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	0	0	(144.035)	(110.692)
Afleiðusamningar	0	0	(4.765)	(13.989)
Aðrir liðir	(22)	0	17.881	33.050
Staða í árslok	14	14	(130.733)	(91.268)

Yfirfæranlegt skattalegt tap samstæðunnar er nýtanlegt í tíu ár frá myndun þess og greinist þannig:

Yfirfæranlegt tap ársins 2013, nýtanlegt til ársins 2023	0	18
Yfirfæranlegt tap ársins 2014, nýtanlegt til ársins 2024	0	138
Yfirfæranlegt tap ársins 2015, nýtanlegt til ársins 2025	411	532
Yfirfæranlegt tap ársins 2016, nýtanlegt til ársins 2026	441	491
Yfirfæranlegt tap ársins 2017, nýtanlegt til ársins 2027	146	706
Yfirfæranlegt tap ársins 2018, nýtanlegt til ársins 2028	119	-
Yfirfæranlegt tap í árslok	1.117	1.885

Skatteign vegna yfirfæranlegs skattalegs taps er færð til eignar þar sem það er mat stjórnenda að undirliggjandi rekstur muni skila skattskyldum hagnaði á næstu reikningsskilatímabilum. Yfirfæranlegt skattalegt tap er fært í íslenskum krónum og því hefur gengi Bandaríkjalds áhrif á hvert yfirfæranlegt tap er í lok hvers árs.

Skýringar, frh.:

9. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Aflstöðvar	Flutnings- virki	Fjarskipta- búnaður	Aðrar eignir	Samtals
Kostnaðarverð					
Staða 1.1.2017	5.079.432	888.983	24.653	71.690	6.064.758
Áhrif gengisbreytinga	0	0	2.016	17	2.033
Viðbætur á árinu	8.978	11.353	1.463	2.681	24.475
Flutt af mannv. í byggingu og undirb.	205.662	81.675	0	0	287.337
Selt og aflagt	0	0	(1)	(1.209)	(1.210)
Staða 31.12.2017	5.294.072	982.011	28.131	73.179	6.377.393
Áhrif gengisbreytinga	0	0	(2.997)	0	(2.997)
Viðbætur á árinu	37.990	6.113	1.702	7.091	52.896
Flutt af mannvirkjum í byggingu	264.867	11.644	0	0	276.511
Selt og aflagt	0	0	0	(528)	(528)
Staða 31.12.2018	5.596.929	999.768	26.836	79.742	6.703.275
Afskriftir og virðisrýnun					
Staða 1.1.2017	2.151.660	258.177	8.729	31.488	2.450.054
Áhrif gengisbreytinga	0	0	730	0	730
Afskriftir ársins	86.681	26.301	1.246	2.922	117.150
Selt og aflagt	0	0	0	(798)	(798)
Staða 31.12.2017	2.238.341	284.478	10.705	33.612	2.567.136
Áhrif gengisbreytinga	0	0	(1.173)	0	(1.173)
Afskriftir ársins	92.756	27.061	1.138	3.290	124.245
Selt og aflagt	0	0	0	(478)	(478)
Staða 31.12.2018	2.331.097	311.539	10.670	36.424	2.689.730
Bókfært verð					
1.1.2017	2.927.772	630.806	15.924	40.202	3.614.704
31.12.2017	3.055.731	697.533	17.426	39.567	3.810.257
31.12.2018	3.265.832	688.229	16.166	43.318	4.013.546
Bókfært verð án endurmats					
1.1.2017	2.927.772	367.655	15.305	40.202	3.350.934
31.12.2017	3.055.731	446.573	16.844	39.567	3.558.715
31.12.2018	3.265.832	447.335	15.722	43.318	3.772.208

Fasteignamat og váttryggingaverð

Fasteignamat þeirra eigna fyrirtækisins sem metnar eru í fasteignamati nam 499 milljónum USD í árslok 2018 (2017: 501 milljón USD). Váttryggingafjárhæð eigna fyrirtækisins er 5.470 milljónir USD (2017: 5.270 milljónir USD) og viðlagatrygging 1.048 milljónir USD (2017: 1.148 milljónir USD).

Skýringar, frh.:

9. Rekstrarfjármunir frh.:

Forsendur endurmats rekstrarfjármuna

Í samræmi við heimild í alþjóðlegum reikningsskilastaðli voru flutningsvirki og fjarskiptabúnaður samstæðunnar endurmetin á árinu 2008 og línur og tengivirki Landsnets hf. í lok árs 2015. Við endurmatið var beitt tvenns konar aðferðum. Annars vegar var litið til áætlaðs endurbyggingarkostnaðar flutningskerfisins, sem var metinn af óháðum sérfræðingum í ársbyrjun 2015 og framreiknaður til ársloka 2015. Hins vegar var lagt mat á rekstrarvirði með sjóðstreymisgreiningu. Matstímabilið var frá 2016 til 2025 og eftir það reiknað framtíðarvirði rekstrar. Endurmatið var byggt á rekstrarvirði núverandi eigna og gert ráð fyrir að fjárfestingar myndu jafngilda afskriftum núverandi eignastofns. Núvirðing framtíðarsjóðstreymis var byggð á veginni meðalarðsemi (WACC) sem Landsneti hf. er úthlutað fyrir stórnotendur og dreifiveitur. Endurmatið fellur undir stig 3 í stigveldi gangvirðis.

10. Rekstrarfjármunir í byggingu

Rekstrarfjármunir í byggingu greinast þannig:	2018	2017
Staða 1.1.	232.425	282.318
Flutt á undirbúningskostnað (2.771)	(7.305)
Viðbætur á árinu	69.430	242.777
Flutt á rekstrarfjármuni	(276.511)	(285.365)
Staða 31.12.	22.573	232.425

Þeistareykjavirkjun og Búrfell II voru í byggingu í ársbyrjun 2018. Fyrri áfangi Þeistareykjavirkjunar var tekinn í rekstur í desember 2017 og seinni í apríl 2018. Búrfell II var tekið í rekstur í lok september 2018.

11. Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir

Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir greinast þannig:

	Eignfærður undirbúnings kostnaður	Vatns- og jarðhita- réttindi	Hugbúnaður	Samtals
Kostnaðarverð				
Staða 1.1.2017	217.179	45.611	10.032	272.822
Viðbætur á árinu	9.742	0	427	10.169
Flutt á rekstrarfjármuni í byggingu og aflstöðvar	(18.908)	0	0	(18.908)
Flutt af mannvirki í byggingu	7.305	0	0	7.305
Staða 31.12.2017	215.318	45.611	10.459	271.388
Viðbætur á árinu	8.131	0	334	8.465
Flutt af mannvirki í byggingu	2.771	0	0	2.771
Staða 31.12.2018	226.220	45.611	10.793	282.624
Afskriftir og virðisrýrnun				
Staða 1.1.2017	75.779	0	6.942	82.721
Afskriftir á árinu	0	0	715	715
Virðisrýrnun á árinu	9.221	0	0	9.221
Staða 31.12.2017	85.000	0	7.657	92.657
Afskriftir á árinu	0	0	680	680
Virðisrýrnun á árinu	523	0	0	523
Staða 31.12.2018	85.523	0	8.337	93.860

Skýringar, frh.:

11. Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir frh.:

Bókfært verð

1.1.2017	141.401	45.611	3.090	190.102
31.12.2017	130.319	45.611	2.802	178.732
31.12.2018	140.698	45.611	2.456	188.765

Undirbúningskostnaður er yfirfarinn á hverju ári af stjórnendum og athugað er hvort vísbindingar séu um virðisrýrnun. Við mat á hugsanlegri virðisrýrnun var byggt á spá móðurfélagsins um vænt sjóðstreymi yfir afskriftartíma eignanna. Við matið var vænt sjóðstreymi núvirt með 5,14% (2017: 5,0%) veginni meðalávöxtunakröfu. Ef stjórnendur telja að virðisrýrnun hafi orðið er sá undirbúningskostnaður færður til gjalda sem virðisrýrnun.

12. Afskriftir og virðisrýrnun

Afskriftir og virðisrýrnun samstæðunnar sundurliðast þannig:	2018	2017
Aflstöðvar	92.756	86.681
Flutningsvirki	27.061	26.301
Fjarskiptabúnaður	1.138	1.246
Aðrar eignir	3.290	2.922
Afskrift eigna í rekstri	124.245	117.150
Virðisrýrnun á undirbúningskostnaði	523	9.221
Afskriftir hugbúnaðar	680	715
	<u>125.448</u>	<u>127.086</u>

Afskriftir og virðisrýrnun samstæðunnar skiptast þannig á rekstrarliði:

Orkusvið	93.628	87.514
Flutningskerfi	28.485	27.258
Almennar rannsóknir	0	8.995
Annar rekstrarkostnaður	3.335	3.319
	<u>125.448</u>	<u>127.086</u>

13. Afleiðusamningar

Afleiðusamningar í efnahagsreikningi sundurliðast þannig:

Eignir:

Innbyggðir afleiðusamningar í raforkusamningum	6.674	54.390
Álvarnir	10.177	1.141
Gjaldmiðlasamningar	6.749	18.940
	<u>23.600</u>	<u>74.471</u>

Skipting afleiðusamninga er eftirfarandi:

Langtímahluti afleiðusamninga	13.342	66.200
Skammtímahluti afleiðusamninga	10.258	8.271
	<u>23.600</u>	<u>74.471</u>

Skuldir:

Innbyggðir afleiðusamningar í raforkusamningum	2.640	946
Álvarnir	1.786	17.251
Gjaldmiðlasamningar	10.424	693
Vaxtaskiptasamningar	0	679
	<u>14.850</u>	<u>19.569</u>

Skýringar, frh.:

13. Afleiðusamningar frh.:

Skipting afleiðusamninga er eftirfarandi:

	2018	2017
Langtímahluti afleiðusamninga	11.538	4.110
Skammtímahluti afleiðusamninga	3.312	15.459
	<u>14.850</u>	<u>19.569</u>

Í skýringu nr. 31 er gerð grein fyrir forsendum við mat á gangvirði innbyggðra afleiða.

Gangvirði afleiða annarra en innbyggðra afleiða er byggt á mati Landsvirkjunar og uppgefnu mati mótaðila þar sem við á og er þá sannreynt af fjárstýringu með samanburðarútreikningum byggðum á markaðsgögnum.

14. Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum sem færðir eru samkvæmt hlutdeildaraðferð eru eftirfarandi:

		2018	
	Eignar- hlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
Farice ehf., Kópavogur	33,2%	(131)	10.587
Heimsþing ehf., Reykjavík	33,3%	0	2
SER eignarhaldsfélag ehf., Reykjavík	35,4%	(54)	307
Sjávarorka ehf., Reykjavík	33,6%	0	13
LP-Verkis, Georgía	40,0%	(9)	8
Hecla SAS, Frakkland	28,5%	15	153
		<u>(179)</u>	<u>11.070</u>

		2017	
	Eignar- hlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
Farice ehf., Kópavogur	33,2%	(130)	11.202
SER eignarhaldsfélag ehf., Reykjavík	35,4%	(13)	398
Sjávarorka ehf., Reykjavík	33,6%	(1)	15
LP-Verkis, Georgía	40,0%	(31)	18
Hecla SAS, Frakkland	28,5%	(53)	145
		<u>(228)</u>	<u>11.778</u>

15. Aðrar langtímaeignir

Aðrar langtímaeignir sundurliðast þannig:

	2018	2017
Eignarhlutir í öðrum félögum	685	163
Langtímakröfur	77	0
	<u>762</u>	<u>163</u>

16. Dótturfélög Landsvirkjunar

Dótturfélög Landsvirkjunar eru eftirfarandi:

	Eignarhlutur	
Icelandic Power Insurance Ltd., Bermuda	100,0%	100,0%
Landsnet hf., Reykjavík	64,7%	64,7%
Landsvirkjun Power ehf., Reykjavík	100,0%	100,0%
Orkufjarskipti hf., Reykjavík	100,0%	100,0%

17. Birgðir

Birgðir greinast þannig:

Varahlutir og rekstrarvörubirgðir	5.530	5.625
	<u>5.530</u>	<u>5.625</u>

Skýringar, frh.:

18. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur greinast þannig:

	2018	2017
Viðskiptakröfur	64.934	61.098
Aðrar skammtímakröfur	4.009	5.285
	<u>68.943</u>	<u>66.383</u>

Við mat á virðisýrnnun viðskiptakrafna er stuðst við sögulegar upplýsingar ásamt núverandi efnahagshorfum. Í árslok 2018 voru 94% viðskiptakrafna yngri en 30 daga (2017: 93%).

19. Handbært fé

Handbært fé greinist þannig:

Bankainnstæður	64.910	106.536
Markaðsverðbréf	51.368	20.008
	<u>116.278</u>	<u>126.544</u>

20. Eigið fé

Móðurfélagið er sameignarfyrtæki ríkissjóðs og Eignarhluta ehf. Ríkissjóður á 99,9% eignarhluta í félaginu og Eignarhlutir ehf. 0,1%. Eignarhlutir ehf. eru í eigu ríkissjóðs. Landsvirkjun er sjálfstæður skattaðili. Eiginfjárlutfall samstæðunnar í árslok 2018 var 48,6%, en var 45,8% í árslok 2017.

21. Endurmatsreikningur, þýðingarmunur og bundin hlutdeild

Endurmatsreikningur samanstendur af endurmati flutningsvirkja og fjarskiptabúnaðar að teknu tilliti til skattáhrifa. Þýðingarmunur er gengismunur sem er tilkominn vegna þess að dóttur- og hlutdeildarfélag Landsvirkjunar eru með aðra starfræksluynt en móðurfélagið. Bundin hlutdeild sýnir óinnleystan hagnað vegna hlutdeilda í afkomu dóttur- og hlutdeildarfélaga frá 1. janúar 2016. Óinnleystur hagnaður er hlutdeild í hagnaði umfram það sem nemur mótteknum arði eða þeim arði sem ákveðið hefur verið að úthluta.

22. Vaxtaberandi skuldir

Breyting vaxtaberandi skulda greinist þannig:

	2018	2017
Vaxtaberandi skuldir 1.1.	2.169.186	2.105.031
Lántökur	267.213	209.218
Afborganir langtímalána	(405.102)	(227.708)
Gengismunur	(44.559)	75.085
Verðbætur og breytingar vegna affalla	14.143	7.560
Vaxtaberandi skuldir 31.12.	<u>2.000.881</u>	<u>2.169.186</u>

Vaxtaberandi langtímaskuldir greinast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Gjalddagar	2018 Meðal- vextir	Eftir- stöðvar	2017 Meðal- vextir	Eftir- stöðvar
Skuldir í ISK	2019-2034	3,7%	273.367	3,7%	295.793
Skuldir í CHF	2019-2022	0,0%	20.849	0,0%	27.044
Skuldir í EUR	2019-2026	0,0%	309.111	0,9%	392.671
Skuldir í USD	2019-2035	3,8%	1.397.554	3,3%	1.453.678
			<u>2.000.881</u>		<u>2.169.186</u>
Afborganir næsta árs			(192.302)		(279.814)
Skuldir til langs tíma samtals			<u>1.808.579</u>		<u>1.889.372</u>

Vaxtakjör af lánum voru í árslok frá 0,0-5,0%. Að jafnaði voru nafnvextir á árinu 3,7% (2017:3,5%) að teknu tilliti til ríkisábyrgðagjalds sem er reiknað samkvæmt lögum um ríkisábyrgðir nr. 121/1997 og að frádregnum gjöldum vegna uppgreiðslu lána að fjárhæð 10,5 milljónir USD.

Skýringar, frh.:

23. Afborganir langtímaskulda

Samkvæmt lánasamningum eru afborganir langtímaskulda eftirfarandi:

	2018	2017
2018	-	279.814
2019	192.302	193.063
2020	260.771	338.640
2021	215.459	209.145
2022	163.293	106.736
2023	165.740	-
Síðar	1.003.316	1.041.788
	<u>2.000.881</u>	<u>2.169.186</u>

24. Lífeyrisskuldbindingar

Skuldbinding fyrirtækisins til greiðslu verðbóta á eftirlaun lífeyrisþega sem réttindi eiga hjá lífeyrissjóðum ríkis- og bæjarstarfsmanna nam 38,0 milljónum USD í árslok 2018 samkvæmt mati tryggingastærðfræðings, en við útreikningana er miðað við áætlaðar launa- og verðlagsbreytingar í framtíðinni. Vextir umfram hækkun verðlags eru taldir 3,5% og hækkun launa umfram hækkun verðlags er metin 1,5% á ári til jafnaðar. Forsendur um lífslíkur og dánartíðni eru í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Lífeyrisaldur er reiknaður 68 ár hjá þeim sjóðfélögum sem eru virkir, en 65 ár fyrir þá sjóðfélaga sem látið hafa af störfum og eiga geymd réttindi. Er þetta í samræmi við viðmiðanir hjá Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins.

Breyting skuldbindingar greinist þannig:	2018	2017
Staða 1.1.	40.597	35.383
Gjaldfært á árinu	925	887
Greitt á árinu	(2.896)	(2.683)
Tryggingafræðileg breyting	3.674	4.137
Áhrif gengisbreytinga	(4.285)	2.873
Staða 31.12.	<u>38.015</u>	<u>40.597</u>

Lífeyrisskuldbinding 5 ára yfirlit:	2018	2017	2016	2015	2014
Núvirði skuldbindingar	<u>38.015</u>	<u>40.597</u>	<u>35.383</u>	<u>27.663</u>	<u>26.345</u>

25. Skuldbinding vegna niðurrifs

Breyting skuldbindingar vegna niðurrifs greinist þannig:	2018	2017
Staða 1.1.	8.551	7.023
Áhrif núvirðingar á árinu	460	1.467
Hækkun skuldbindingar	0	61
Staða 31.12.	<u>9.011</u>	<u>8.551</u>

Í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla skal stofnverð rekstrarfjármuna innifela áætlaðan kostnað við niðurrif þeirra að lokinni notkun. Áætlaður niðurrifskostnaður háspennulína hefur verið metinn og núvirtur miðað við forsendur um nýtingartíma. Á móti hefur verið færð skuldbinding meðal langtímaskulda. Í rekstrarreikning er færð breyting á skuldbindingunni sem nemur núvirðingu.

Skýringar, frh.:

26. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:	2018	2017
Viðskiptaskuldir	25.479	52.611
Áfallnir vextir	20.797	20.870
Aðrar skammtímaskuldir	26.826	19.547
	<u>73.102</u>	<u>93.028</u>

27. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Eigendur, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn, lykilstjórnendur og félag og stofnanir í þeirra eigu teljast vera tengdir aðilar fyrirtækisins.

Viðskipti við tengda aðila

Aðrar tekjur

Hlutdeildarfélag	17	54
------------------------	----	----

Vaxtatekjur

Hlutdeildarfélag	2	0
------------------------	---	---

Kostnaður

Hlutdeildarfélag	0	0
------------------------	---	---

Krafa

Hlutdeildarfélag	10	15
------------------------	----	----

Viðskipti við tengda aðila hafa verið gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila. Ekki eru tilgreind sérstaklega viðskipti við ríkissjóð eða félag og stofnanir í hans eigu en þau viðskipti eru eins og um ótengda aðila væri að ræða. Samstæðan nýtir sér undanþágu frá skýringarkröfum IAS 24 þar sem móðurfélagið er í ríkiseigu. Sjá nánar í skýringu 20.

28. Þóknun til endurskoðenda

Þóknun til endurskoðenda samstæðunnar á árinu 2018 nam 376 þúsundum USD (2017: 341 þúsundi USD) þar af 239 þúsundum USD (2017: 212 þúsundum USD) vegna endurskoðunar á ársreikningi.

29. Áhættustýring

Stjórn Landsvirkjunar hefur samþykkt áhættustýringarstefnu sem byggir á eftirfarandi þáttum:

- Að áhætta sé skilgreind og uppruni hennar þekktur
- Að notaðar séu viðurkenndar aðferðir til mælingar á áhættu
- Að stýring sé í samræmi við heimildir
- Að virkt eftirlit með áhættuþáttum sé tryggt
- Að upplýsingagjöf til áhættustjórnar og stjórnar sé regluleg og ítarleg

Fyrirtækið hefur komið sér upp formlegu ferli áhættustýringar til að draga fram þá þætti sem mestu máli skipta. Stjórnendur og starfsmenn Landsvirkjunar auðkenna þar fjárhagslega og ófjárhagslega áhættu Landsvirkjunar og leggja mat á mikilvægi hennar. Niðurstöður eru skráðar í áhættuskrá fyrirtækisins og þær notaðar til að ákvarða viðeigandi aðgerðir og stýringar vegna mögulegra áhrifa á ímynd, fjárhag, heilsu og öryggi, umhverfi og hlífingu.

Áhættunefnd stjórnar, sem er undirnefnd stjórnar skipuð þremur stjórnarmönnum, staðreynir virkni áhættustýringar innan fyrirtækisins og styður stjórn Landsvirkjunar þannig við eftirlit með lykiláhættum og tilhögun fyrirtækisins til stýringar á henni.

Skýringar, frh.:

29. Áhættustýring frh.:

Áhættustjórn Landsvirkjunar endurmetur og samþykkir verklag áhættustýringar innan fyrirtækisins. Hún er samráðsvettvangur varðandi áhættustýringu og fylgir því eftir að starfað sé í samræmi við áhættustefnu. Í áhættustjórn sitja forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjóri fjármálasviðs. Forstjóri er formaður áhættustjórnar.

30. Fjárhagsleg áhætta

Fjárstýring ber ábyrgð á greiningu, stýringu og upplýsingagjöf varðandi fjárhagslega áhættu Landsvirkjunar. Fjárhagsleg áhætta félagsins greinist í markaðsáhættu, lausafjáraáhættu og mótaðilaáhættu, en markaðsáhætta félagsins er einkum þrenns konar:

- Álverðsáhætta vegna álverðstengdra raforkusamninga
- Vaxtaáhætta vegna lána félagsins
- Gjaldmiðlaáhætta vegna lána og sjóðstreymis

Landsvirkjun hefur markvisst unnið að því að draga úr markaðsáhættu undanfarin ár. Í þeim tilgangi hefur hlutfall Bandaríkjadals og fastra vaxta verið aukið umtalsvert. Jafnframt hefur verið unnið að því að draga úr vægi álverðstengingar í tekjum af raforkusölu en nýir samningar hafa ekki verið með tengingu við álverð.

31. Álverðsáhætta

Félagið ber markaðsáhættu vegna breytinga á álverði en um einn fjórði af rekstrartekjum (fyrir álvarnir) er tengdur álverði. Félagið hefur því gert afleiðusamninga til að treysta tekjugrundvöll sinn og draga úr sveiflum. Slíkir samningar fela í flestum tilvikum í sér að álverð er fest á ákveðnu bili. Félagið verður því af tekjum ef álverð hækkar en tryggir tekjur ef álverð lækkar. Settar hafa verið inn varnir fyrir um 67% af áætluðu sjóðstreymi ársins 2019 og um 25% fyrir árið 2020. Í árslok 2018 var gangvirði samninga vegna álvarna jákvætt um 8,4 milljónir USD (2017: neikvætt um 16,1 milljón USD).

Innbyggðar afleiður

Með samningum Landsvirkjunar um sölu og kaup á rafmagni með tengingu við álverð verða til innbyggðar afleiður sem færðar eru í reikningsskilum félagsins. Innbyggðar afleiður raforkusamninga eru færðar í efnahagsreikningi á gangvirði á reikningsskiladegi. Gangvirðisbreytingar vegna þeirra eru færðar í rekstrarreikning meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda.

	2018	2017
Gangvirði innbyggðra afleiða sundurliðast þannig:		
Gangvirði innbyggðra afleiða í ársbyrjun	53.444 (31.050)
Breyting á gangvirði á árinu	(49.410)	84.494
Gangvirði innbyggðra afleiða í árslok	4.034	53.444
Skipting innbyggðra afleiða er eftirfarandi:		
Langtímahluti innbyggðra afleiða	5.228	47.194
Skammtímahluti innbyggðra afleiða	(1.194)	6.250
Innbyggðar afleiður samtals	4.034	53.444

Helstu forsendur Landsvirkjunar við mat á gangvirði innbyggðra afleiða eru eftirfarandi:

Útreikningar taka mið af framvirku álverði í LME kauphöllinni og miðast að hámarki við tímalengd framvirks álferils, eða 123 mánuði. Það er mat stjórnenda að væntingar um álverð eftir meira en tíu ár endurspegli álverð þegar samningar voru gerðir og því myndist ekki gangvirðisbreytingar vegna þess tímabils.

Skýringar, frh.:

31. Álverðsáætta frh.:

Útreikningar takmarkast í tímalengd við endurskoðun á raforkuverði samninga eða samningstíma. Tímalengdin getur þó aldrei orðið meiri en fyrrgreindir 123 mánuðir.

Vegna ákvæða um kaupskyldu raforkukaupenda miðast útreikningar við tryggð lágmarkskaup.

Í nóvember 2019 tekur gildi endurnýjaður raforkusölusamningur þar sem hætt verður með áltengingu. Það mun leiða til þess að markaðsáætta rekstrarrekna vegna breytinga á álverði minnkar.

Núvirt er með vöxtum í Bandaríkjunum skv. upplýsingum úr Bloomberg, án álags. Í árslok 2018 var vaxtaferill til núvirðingar á bilinu 2,6 - 2,8% (2017: 1,6 - 2,4%).

Næmnigreining álverðsáættu

Eftirfarandi töflur sýna áhrif á rekstrarreikning af breytingum álverðs á gangvirði fjármálagerninga með tengingu við álverð. Fjárhæðirnar eru í þúsundum Bandaríkjadala fyrir skatta.

31.12.2018

	Álverð USD/tonn	
	-100	+100
Innbyggðar afleiður	(8.832)	8.742
Álvarnir	5.066	(4.860)
	(3.766)	3.882

31.12.2017

	Álverð USD/tonn	
	-100	+100
Innbyggðar afleiður	(13.667)	13.667
Álvarnir	5.695	(5.917)
	(7.972)	7.750

32. Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er sú áhætta að fé tapist vegna óhagstæðra breytinga á gengi gjaldmiðla. Gjaldmiðlaáhætta Landsvirkjunar hlýst af greiðsluflæði, eignum og skuldum sem og af viðskiptum í öðrum myntum en starfrækslumynt.

Starfrækslumynt Landsvirkjunar er Bandaríkjadalur og myndast því gjaldmiðlaáhætta af sjóðstreymi og opinni stöðu efnahagsreiknings í öðrum myntum en Bandaríkjadal. Tekjur félagsins eru að mestum hluta í Bandaríkjadal. Aðrar tekjur eru helst í íslenskum og norskum krónum en gjaldmiðlaáhætta vegna þessara mynta er takmörkuð vegna gjalda í íslenskum krónum og þar sem tekjur í norskum krónum eru hlutfallslega litlar. Dregið er úr gjaldmiðlaáhættu vegna afborgana og vaxtagreiðslna með notkun gjaldmiðlaskiptasamninga.

Uppgjörsáætta félagsins tengd breytingum á gengi myndast helst vegna skulda í evrum sem eru til langs tíma. Eftirfarandi tafla sýnir stöðu Landsvirkjunar í öðrum myntum en starfrækslumynt.

Skýringar, frh.:

32. Gjaldmiðlaáhætta frh.:

Gjaldmiðlaáhætta Landsvirkjunar vegna peningalegra eigna og skulda var eftirfarandi í árslok:

2018				Aðrir
	EUR	ISK	CHF	gjaldmiðlar
Langtímakröfur.....	0	1.895	0	0
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur.....	1.378	22.615	0	1.930
Handbært fé.....	2.051	25.241	79	3.136
Vaxtaberandi skuldir.....	(309.111)	(273.367)	(20.849)	0
Afleiðusamningar.....	103.075	238.178	0	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	(1.032)	(68.977)	0	(399)
Áhætta í efnahagsreikningi.....	(203.639)	(54.415)	(20.770)	4.667

2017

Langtímakröfur.....	0	2.214	0	0
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur.....	736	24.420	0	1.994
Handbært fé.....	2.903	18.310	199	3.172
Vaxtaberandi skuldir.....	(392.671)	(295.793)	(27.044)	0
Afleiðusamningar.....	57.483	255.307	0	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.....	(3.980)	(81.396)	(1)	(352)
Áhætta í efnahagsreikningi.....	(335.529)	(76.938)	(26.846)	4.814

Gengi helstu gjaldmiðla gagnvart Bandaríkjadal árin 2018 og 2017 var eftirfarandi:

	Meðalgengi		Árslokagengi	
	2018	2017	2018	2017
EUR.....	0,85	0,89	0,87	0,84
GBP.....	0,75	0,78	0,78	0,74
CHF.....	0,98	0,98	0,98	0,98
JPY.....	110,49	112,26	110,06	112,55
NOK.....	8,14	8,27	8,68	8,20
ISK.....	108,38	106,78	116,33	104,42

Skýringar, frh.:

32. Gjaldmiðlaáhætta frh.:

Næmnigreining

Breyting á gengi starfrækslugjaldmiðla félaga samstæðunnar um 10% gagnvart eftirtöldum myntum hefði breytt hagnaði (tapi) og eigin fé um eftirfarandi fjárhæðir fyrir tekjuskatt. Dregið hefur úr næmni gagnvart EUR vegna uppgreiðslu skuldabréfs og gjaldmiðlaskiptasamnings sem gerður var á árinu. Greiningin nær aðeins til peningalegra eigna og skulda og gerir ráð fyrir að allar aðrar breytur, sérstaklega vextir, haldist óbreyttar.

	Afkoma / Eigið fé	
	Styrking	Veiking
2018		
EUR	20.364 (20.364)
ISK	5.442 (5.442)
CHF	2.077 (2.077)
Aðrar myntir	(499)	499
2017		
EUR	33.553 (33.553)
ISK	7.694 (7.694)
CHF	2.685 (2.685)
Aðrar myntir	(468)	468

Í lok desember 2018 var gangvirði gjaldmiðlaskiptasamninga neikvætt um 3,7 milljónir USD (2017: jákvætt um 18,2 milljónir USD).

33. Vaxtaáhætta

Landsvirkjun býr við vaxtaáhattu vegna vaxtaberandi eigna og skulda. Vaxtaberandi eignir og skuldir félagsins bera bæði fasta og breytilega vexti og eru gjaldmiðlaskiptasamningar með skiptum á bæði gjaldmiðlum og vöxtum nýttir til stýringar á vaxtaáhattu. Engir vaxtaskiptasamningar voru í gildi í árslok 2018 (2017: neikvætt um 0,7 milljónir USD). Áhætta félagsins felst í mögulegri hækkun vaxta á skuldir með breytilega vexti sem leitt getur til aukins fjármagnskostnaðar.

Að teknu tilliti til skiptasamninga var hlutfall fjárskulda með fasta vexti um 73% í árslok 2018 (2017: 68%). Í árslok 2018 var áætlað gangvirði vaxtaberandi skulda fyrirtækisins um 145 milljónum USD hærra en bókfært verð þeirra (173 milljónum USD hærra 2017) sé núvirt með vaxtarófi undirliggjandi mynta án álags. Eftirfarandi tafla sýnir skiptingu fjármálagerninga eftir því hvort þeir bera fljótandi eða fasta vexti.

	2018	2017
<i>Fjármálagerningar með fasta vexti</i>		
Vaxtaberandi skuldir	(1.130.884)	(1.125.864)
Gjaldmiðla- og vaxtaskiptasamningar	(337.367)	(339.124)
Lán til annarra félaga	77	0
	(1.468.174)	(1.464.988)
<i>Fjármálagerningar með breytilega vexti</i>		
Handbært fé	116.278	126.544
Vaxtaberandi skuldir	(869.997)	(1.043.322)
Gjaldmiðla- og vaxtaskiptasamningar	334.941	357.662
	(418.778)	(559.116)

Skýringar, frh.:

33. Vaxtaáhætta frh.:

Næmnigreining vaxtaáhættu

Eftirfarandi töflur sýna áhrif af breytingum vaxta á bókfært virði og áætlað sjóðstreymi til eins árs. Fjárhæðirnar eru í þúsundum Bandaríkjadala fyrir skatta.

31.12.2018

	Sjóðstreymi		Bókfært virði	
	-100 bps	+100 bps	-100 bps	+100 bps
Innbyggðar afleiður	0	0	475 (439)
Aðrir afleiðusamningar	(2.319)	3.176 (657)	2.392
Vaxterandi skuldir	5.435 (8.044)	0	0
Handbært fé	(1.163)	1.163	0	0
	1.953 (3.705)	(182)	1.953

31.12.2017

	Sjóðstreymi		Bókfært virði	
	-100 bps	+100 bps	-100 bps	+100 bps
Innbyggðar afleiður	0	0	2.887 (2.690)
Aðrir afleiðusamningar	(3.301)	3.525 (247)	848
Vaxterandi skuldir	6.885 (9.645)	0	0
Handbært fé	(1.265)	1.265	0	0
	2.319 (4.855)	2.640 (1.842)

34. Lausafjárahætta

Lausafjárahætta felur í sér hættu á tapi ef félagið getur ekki staðið við skuldbindingar sínar á gjalddaga. Landsvirkjun takmarkar lausafjárahættu með því að tryggja að nægt laust fé sé til staðar á hverjum tíma til að standa við skuldbindingar. Til að jafnvægi sé á milli skuldbindinga og væntra tekna er lögð áhersla á trygga lausafjárstöðu fyrirtækisins í formi handbærs fjár og aðgengis að veltilánum.

Í árslok 2018 nam handbært fé um 116 milljónum USD (2017: 127 milljónir USD) en ef tekið er tillit til óádraginna veltilána (250 milljónir USD og 12.000 milljónir ISK) þá hefur Landsvirkjun aðgang að alls um 469 milljónum USD (2017: 548 milljónir USD). Sjóðstreymi frá rekstri og dreifðar endurgreiðslur lána ásamt góðri lausafjárstöðu og aðgengi að lánalínum tryggir greiðsluhæfi fyrirtækisins að lágmarki út árið 2020.

Skýringar, frh.:

34. Lausafjánhætta frh.:

Samningsbundnar greiðslur vegna fjármálagerninga, þar með taldir vextir, greinast þannig:

2018	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	1 - 2 ár	2 - 5 ár	Meira en 5 ár
<i>Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður</i>						
Langtímakröfur	77	86	0	0	86	0
Handbært fé	116.278	116.278	116.278	0	0	0
Skammtímakröfur	68.943	68.943	68.943	0	0	0
Vaxtaberandi skuldir	(2.000.881)	(2.358.526)	(234.138)	(322.096)	(676.137)	(1.126.155)
Skammtímaskuldir	(91.688)	(91.688)	(91.688)	0	0	0
	(1.907.271)	(2.264.907)	(140.605)	(322.096)	(676.051)	(1.126.155)
<i>Fjármálagerningar sem eru afleiður</i>						
Gjaldmiðlasamningar	(3.675)	(13.310)	(2.730)	(6.201)	(4.321)	(58)
Álafleiður	8.391	7.695	7.096	599	0	0
Innbyggðar afleiður í raforkusamningum	4.034	5.373	(1.214)	(1.362)	562	7.387
	8.750	(242)	3.152	(6.964)	(3.759)	7.329

2017

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður

Handbært fé	126.544	126.544	126.544	0	0	0
Skammtímakröfur	66.383	66.383	66.383	0	0	0
Vaxtaberandi skuldir	(2.169.186)	(2.554.443)	(315.905)	(249.237)	(780.515)	(1.208.786)
Skammtímaskuldir	(111.066)	(111.066)	(111.066)	0	0	0
	(2.087.325)	(2.472.582)	(234.044)	(249.237)	(780.515)	(1.208.786)

Fjármálagerningar sem eru afleiður

Gjaldmiðlasamningar	18.247	15.576	(610)	1.716	14.470	0
Vaxtaskiptasamningar ...	(679)	(696)	(696)	0	0	0
Álafleiður	(16.110)	(14.804)	(13.068)	(1.736)	0	0
Innbyggðar afleiður í raforkusamningum	53.444	60.451	6.319	6.771	13.866	33.495
	54.902	60.527	(8.055)	6.751	28.336	33.495

35. Fjármögnun

Landsvirkjun leggur áherslu á tryggt aðgengi að fjármagni og fjölbreytt aðgengi að lánsfé. Þannig hefur fyrirtækið sótt fjármagn með útgáfu skuldabréfa á innlendum og erlendum mörkuðum, með lántöku frá Evrópska fjárfestingabankanum (EIB) og Norræna fjárfestingabankanum (NIB) og í gegnum verktakafjármögnun í Evrópu og Japan. Þá hefur fyrirtækið aðgang að veltilánum frá viðskiptabönkum sínum.

Skýringar, frh.:

35. Fjármögnun frh.:

Á árinu 2018 gaf Landsvirkjun í fyrsta skipti út græn skuldabréf að fjárhæð 200 m. USD í gegnum lokað útboð á Bandaríkjamarkaði (e. USPP) og var þar með fyrsti útgefandi grænna skuldabréfa á Íslandi. Landsnet dró á lán frá Norræna fjárfestingabankanum (NIB) að fjárhæð 40 m. USD. Lántökur á árinu 2018 námu samtals 267 m. USD (2017: 209 m. USD). Afborganir langtímalána voru 405 m. USD (2017: 228 m. USD) en Landsvirkjun fyrirframgreiddi lán og skuldabréf að fjárhæð 95 m. USD á árinu.

Vaxtaberandi skuldir samstæðunnar námu 2.001 m. USD í árslok 2018 (2017: 2.169 m. USD). Dregið er úr áhættu tengdri endurfjármögnun með jafnri dreifingu afborgana og með hæfilegum líftíma útistandandi lána. Veginn meðallíftími vaxtaberandi skulda er 5,1 ár (2017: 5,3 ár) og hlutfall vaxtaberandi skulda á gjalddaga innan 12 mánaða er 9,6% (2017: 13%).

Undanfarin ár hefur Landsvirkjun lagt áherslu á að breyta lánasafni sínu og er hætt að taka lán með ríkisábyrgð. Auk þess hefur fyrirtækið unnið markvisst að því að afnema ríkisábyrgð af útistandandi skuldum þar sem því verður við komið. Höfuðstóll skulda með ríkisábyrgð fer því lækkandi og er síðasta lán með ríkisábyrgð á gjalddaga 2026. Í lok árs 2018 voru 40% af skuldum Landsvirkjunar með ríkisábyrgð. Landsvirkjun greiðir ábyrgðargjald til íslenska ríkisins af skuldum fyrirtækisins sem eru með ríkisábyrgð.

36. Græn skuldabréf

Í tengslum við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna gaf Landsvirkjun í mars 2018 út græn skuldabréf að fjárhæð 200 m. USD í gegnum lokað útboð á Bandaríkjamarkaði (e. USPP). Skuldabréfin eru fyrstu grænu skuldabréf Landsvirkjunar sem var jafnframt fyrst íslenskra fyrirtækja til þess að gefa út græn skuldabréf. Skuldabréfin voru gefin út undir grænum skuldabréfaramma (e. Green Bond Framework) Landsvirkjunar en andvirði þeirra hefur að fullu verið ráðstafað til byggingar Þeistareykjavirkjunar og stækkunar Búrfellsvirkjunar. Bæði verkefnið uppfylla skilyrði græna skuldabréfarammans um val á verkefnum og takmarkanir á losun CO₂.

Í græna skuldabréfarammanum er kveðið á um árlega skýrslugjöf en nánari upplýsingar má finna á vefsíðu Landsvirkjunar: <https://www.landsvirkjun.is/fjarmal/fjarmognun/græn-skuldabref>.

37. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta felur í sér hættu á að gagnaðili samnings uppfylli ekki ákvæði hans. Mótaðilaáhætta Landsvirkjunar verður fyrst og fremst til vegna raforkusamninga, afleiðusamninga fyrirtækisins og handbærs fjár. Um verulegar fjárhæðir getur verið að ræða en Landsvirkjun takmarkar mótaðilaáhættu t.d. með kröfu um tryggð lágmarkskaup í raforkusamningum, ásamt því að fara fram á ábyrgðir frá viðskiptavinum. Þá er gerð krafa um að mótaðilar séu með lánshæfiseinkunn í fjárfestingaflokki þegar kemur að vörslu handbærs fjár og við gerð afleiðusamninga. Í skýringu nr. 50 er gerð nánari grein fyrir mati eigna.

Mótaðilaáhætta fyrirtækisins greinist með eftirfarandi hætti í árslok:

	2018	2017
Afleiðusamningar	23.600	74.471
Langtímakröfur	77	0
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	68.943	66.383
Handbært fé	116.278	126.544
	<u>208.898</u>	<u>267.398</u>

Skýringar, frh.:

38. Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði langtímaskulda

	2018		2017	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi langtímaskuldir	2.000.881	2.146.307	2.169.186	2.342.525

Gangvirði annarra fjáreigna og fjárskulda er metið jafnt bókfærðu verði þeirra.

Við útreikning á gangvirði vaxtaberandi langtímaskulda er notað vaxtaróf undirliggjandi mynta við núvirðingu á væntu sjóðstreymi.

Vextir greinast þannig:	2018	2017
Vaxtaberandi skuldir ISK	1,1 til 1,4%	1,9 til 2,0%
Vaxtaberandi skuldir aðrar en ISK	-0,8 til 2,8%	-0,7 til 2,6%

39. Flokkun gangvirðis

Taflan sýnir stigskiptingu þeirra liða ársreiknings sem færðir eru á gangvirði.

	Stig 2	Stig 3	Samtals
2018			
Innbyggðar afleiður		4.034	4.034
Aðrar afleiður	8.982 (4.266)	4.716
Endurmat rekstrarfjármuna		241.338	241.338
Eignarhlutir í öðrum félögum		685	685
	<u>8.982</u>	<u>241.791</u>	<u>250.773</u>
2017			
Innbyggðar afleiður		53.444	53.444
Aðrar afleiður	(13.228)	14.686	1.458
Endurmat rekstrarfjármuna		250.960	250.960
Eignarhlutar í öðrum félögum		163	163
	<u>(13.228)</u>	<u>319.253</u>	<u>306.025</u>

Helstu forsendur við verðmat á afleiðum má sjá í skýringum 13 og 31.

Skýringar, frh.:

40. Flokkar fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir skiptast í ákveðna flokka. Flokkunin hefur áhrif á það hvernig viðkomandi fjármálagerningar eru metnir. Þeir flokkar sem fjáreignir og fjárskuldir fyrirtækisins tilheyra og matsgrundvöllur þeirra er sem hér segir:

- Veltufjáreignir og veltufjárskuldir - eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.
- Fjárfestingar í eiginfjárgerningum - eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.
- Lán og kröfur - eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.
- Aðrar fjárskuldir - eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	Veltufjáreignir og skuldir	Fjárfesting í eiginfjárgern.	Lán og kröfur	Aðrar fjárskuldir	Samtals
2018					
Afleiðusamningar	23.600				23.600
Eignarhlutir í öðrum félögum		685			685
Lán og kröfur á önnur félög			77		77
Viðskipta- og aðrar skammtímakröfur ...			68.943		68.943
Handbært fé			116.278		116.278
Eignir samtals	23.600	685	185.298	0	209.583
Vaxtaberandi skuldir				2.000.881	2.000.881
Afleiðusamningar	14.850				14.850
Viðskipta- og aðrar skammtímaskuldir ...				91.688	91.688
Skuldir samtals	14.850	0	0	2.092.569	2.107.419
2017					
Afleiðusamningar	74.471				74.471
Eignarhlutir í öðrum félögum		163			163
Viðskipta- og aðrar skammtímakröfur ...			66.383		66.383
Handbært fé			126.544		126.544
Eignir samtals	74.471	163	192.927	0	267.561
Vaxtaberandi skuldir				2.169.186	2.169.186
Afleiðusamningar	19.569				19.569
Viðskipta- og aðrar skammtímaskuldir ...				111.066	111.066
Skuldir samtals	19.569	0	0	2.280.252	2.299.821

41. Eiginfjárstýring

Landsvirkjun leggur áherslu á að viðhalda traustum eiginfjárgrunni sem styður við frekari þróun fyrirtækisins.

42. Atburðir eftir lok reikningsskiladags

Engir atburðir hafa orðið eftir dagsetningu efnahagsreiknings sem krefjast myndu lagfæringar á ársreikningi 2018.

43. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Samstæðan hefur innleitt alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir eru samþykktir af Evrópusambandinu í lok árs 2018, breytingar á þeim og nýjar túlkanir. Það er mat stjórnenda að innleiðing nýrra og endurbættra staðla og túlkana hafi ekki veruleg áhrif á samstæðuársreikninginn. Samstæðan hefur ekki innleitt nýja eða endurbætta staðla sem hafa verið gefnir út en ekki tekið gildi.

Skýringar, frh.:

43. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir frh.:

Nýir reikningsskilastaðlar og túlkanir

Samstæðan hefur innleitt IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavini (sjá A) og IFRS 9 Fjármálagerningar (sjá B) sem tóku gildi 1. janúar 2018. Samstæðan hefur ekki innleitt útgefna staðla, túlkanir og breytingar á stöðlum sem ekki hafa tekið gildi. IFRS 16 Leigusamningar (sjá C) tekur gildi 1. janúar 2019. Áhrif annarra útgefna staðla, túlkana og breytinga sem ekki hafa tekið gildi munu að mati stjórnenda vera engin eða óveruleg á reikningsskil samstæðunnar. Breytingum á mikilvægum reikningsskilaaðferðum er lýst hér á eftir.

A. IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavini

IFRS 15 nær til sölu á vörum og þjónustu og setur heildstæðan ramma um veitingu upplýsinga til notenda reikningsskila um eðli, fjárhæð, tímasetningu og óvissu í tekjum og sjóðstreymi af samningum við viðskiptavini. Samkvæmt fimm skrefa tekjuskráningalíkani IFRS 15 skal haga tekjuinnlausn á þann veg að hún endurspegli það gagngjald sem samstæðan væntir að innheimta vegna sölu á vöru og þjónustu til viðskiptavinar. Varðandi innlausn tekna horfir IFRS 15 til þess hvenær yfirráð yfir hinu selda færast yfir til viðskiptavina, sem er ólíkt eldri reglum þar sem tekjuinnlausn byggðist á yfirfærslu áhættu og ávinnings. Samstæðan kys að endurgera ekki samanburðartölur og beitir því kröfum IFRS 15 frá 1.1.2018. Innleiðing IFRS 15 hafði ekki áhrif á eigið fé 1.1.2018.

Tekjur eru færðar eftir tegund vöru og þjónustu á eftirfarandi hátt:

Orkuvinnsla

Tekjur orkuvinnslu verða til vegna sölu á rafmagni sem unnið er með vatnsafli, vindafli og jarðvarma.

Tekjusköpun orkuvinnslu verður til við afhendingu rafmagns á umsömdu verði. Þjónustuskyldan er að afhenda rafmagn yfir tíma og er samningsverð sú þóknun sem Landsvirkjun væntir að fá greidda, á annað hvort dagsverði eða samningsverði. Þjónustuskyldan er uppfyllt yfir tíma og endurspeglar þær tekjur sem færðar eru á samningsverði hverrar afhentrar einingar sem er sú fjárhæð sem fyrirtækið hefur rétt til að tekjufæra. Réttur til að gera reikning vegna sölu á raforku verður til þegar raforka er unnin og afhent og rétturinn til að gera reikning fyrir hefur stofnast fyrir þóknun sem mun undir flestum kringumstæðum vera sú sama og virði fyrir viðskiptavin.

Jafnframt fellur starfsemi Icelandic Power Insurance Ltd. undir þennan starfsþátt. Hlutverk Icelandic Power Insurance Ltd. er að annast tryggingar aflstöðva Landsvirkjunar.

Orkuflutningur

Landsnet annast flutning raforku og kerfisstjórnun samkvæmt ákvæðum III. kafla raforkulaga nr. 65/2003. Tekjusköpun orkuflutnings er samkvæmt mældri afhendingu orkunnar og gildandi gjaldskrá á hverjum tíma. Gjaldskrá er háð tekjumörkum sem félaginu er sett á grundvelli 12. gr. raforkulaganna og eru undir eftirliti Orkustofnunar. Tekjusköpun flutningstapa og kerfisþjónustu eru einnig samkvæmt mældri afhendingu og gildandi gjaldskrá. Gjaldskráin er grundvölluð á innkaupsverði, byggt á útboðum. Hún er utan tekjumarka en háð eftirliti Orkustofnunar. Réttur til tekjuskráningar og að gera reikning vegna flutnings á raforku verður til þegar raforka er flutt og afhent.

Annað

Undir aðra starfsþætti er færð starfsemi félaganna Orkufjarskipta hf. og Landsvirkjunar Power ehf. Hlutverk Orkufjarskipta hf. er að eiga og reka öryggisfjarskiptakerfi sem hluthöfum er nauðsynlegt vegna reksturs raforkukerfa þeirra á landsvísi og leigja aðgang að því sem tók eru á og lög heimila. Landsvirkjun Power ehf. sér um sölu á ráðgjöf, tæknilegri og rekstrarlegri, til þriðja aðila og störf að almennum rannsóknum, virkjunarrannsóknum og framkvæmdum fyrir Landsvirkjun og tengd félög. Tekjur eru færðar vegna annarra tekna þegar þjónustuskylda samkvæmt samningi hefur verið innt af hendi.

Skýringar, frh.:

43. Mikilvægar reikningskilaaðferðir frh.:

B. IFRS 9 Fjármálagerningar

IFRS 9 inniheldur nýjar reglur um flokkun og mat fyrir fjármálagerninga og nýjar matsreglur um virðisrýrnun fjáreigna sem byggja á líkani um vænt útlánatap fjáreigna. Þá eru sett fram ný viðmið um áhættuvarnarreikningsskil. Staðallinn kemur í stað IAS 39 Fjármálagerningar: Flokkun og mat.

IFRS 9 inniheldur þrjá meginflokka fyrir mat á fjáreignum: metnar á afskrifuðu kostnaðarverði, metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu og metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Flokkunarreglur staðalsins byggja á því hvert viðskiptalíkan samstæðunnar fyrir viðkomandi fjáreignir er og hver einkenni sjóðstreymi af þeim eru. Innbyggðar afleiður í samningum þar sem hýsillinn er fjáreign sem fellur undir gildissvið staðalsins eru aldrei aðskildar. Þess í stað er samsetti fjármálagerningurinn metinn og flokkaður í heild sinni.

Fjáreign er metin á afskrifuðu kostnaðarverði ef hún uppfyllir bæði eftirfarandi skilyrði og er ekki tilgreind á gangvirði gegnum rekstur:

- fjáreignin tilheyrir viðskiptalíkani með það að markmiði að innheimta samningsbundið sjóðstreymi; og
- samningsskilmálar fjáreignarinnar fela í sér sjóðstreymi á tilteknum tímamarkum og sjóðstreymið felur eingöngu í sér afborganir höfuðstóls og vaxta af eftirstöðvum höfuðstóls.

Ef viðskiptalíkan fyrir fjáreign er hvort tveggja að innheimta samningsbundið sjóðstreymi af höfuðstól og vöxtum, og selja ef aðstæður stýra því að slíkt henti samstæðunni, þá er viðkomandi fjáreign skráð á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Þá er heimilt að flokka fjárfestingu í eiginfjárgerningum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef þeir eru ekki veltufjáreign eða óvísst gagngjald í samruna félaga samkvæmt IFRS 3.

Allar fjáreignir sem ekki eru flokkaðar og metnar á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði gegnum aðra heildarafkomu, eru færðar á gangvirði gegnum rekstur. Allar afleiður falla í þann flokk. Við upphaflega skráningu, hefur samstæðan möguleika á því að tilgreina fjáreign á gangvirði gegnum rekstur sem ella yrði færð á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði gegnum aðra heildarafkomu, ef það eyðir eða dregur verulega úr reikningshaldslegu misræmi sem annars yrði.

Nýjar flokkunarreglur IFRS 9 leiddu ekki til breytinga á matsgrunni fjáreigna í ársreikningi samstæðu, þ.e. fjáreignir sem skráðar voru á afskrifuðu kostnaðarverði verða áfram metnar með þeim hætti og það sama gildir um fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Virðisrýrnunarlíkan IFRS 9 byggir á væntu útlánatapi og á jafnt við um; (i) fjáreignir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði, (ii) fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu, (iii) kröfur vegna leigusamninga, (iv) samningseignir innan efnissviðs IFRS 15, og (v) ákveðnar skriflegar lánaskuldbindingar og samningsbundnar fjárhagslegar ábyrgðir. Virðisrýrnunarlíkanið tekur ekki til fjáreigna sem færðar er á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og fjárfestinga í eiginfjárgerningum sem færðar eru á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu.

Áhrif nýs virðisrýrnunarlíkans á ársreikning samstæðu eru óveruleg og leiddu ekki til breytinga á óráðstöfuðu eigin fé í upphafi tímabilsins.

43. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir frh.:

C. IFRS 16 Leigusamningar

Staðallinn setur fram heildstætt líkan fyrir reikningshaldslega meðferð vegna leigusamninga, bæði í reikningsskilum leigutaka og leigusala. Við gildistöku leysir IFRS 16 af hólmi núverandi leiðbeiningar um reikningshaldslega meðferð leigusamninga, þar á meðal IAS 17 Leigusamningar og tengdar túlkanir. IFRS 16 greinir á milli leigu- og þjónustusamninga á grundvelli þess hvort til staðar sé greinanleg eign sem viðskiptavinur hefur yfirráð yfir. Ekki þarf lengur að greina á milli rekstrarleigu (utan efnahags) og fjármögnunarleigu (innan efnahags) í reikningsskilum leigutaka. Þess í stað setur staðallinn fram líkan þar sem nýtingarréttur og samsvarandi leiguskuld eru skráð í efnahagsreikning fyrir alla leigusamninga, nema þá sem samkvæmt skilgreiningu teljast stuttir leigusamningar eða þar sem virði hins leigða telst óverulegt. Að auki gerir IFRS 16 kröfu um ítarlegar upplýsingar í skýringum. Staðallinn tekur gildi fyrir reikningsskilatímabil sem hefjast 1. janúar 2019 eða síðar.

Stjórnendur byggja mat sitt á tiltækum upplýsingum og vænta þess að leiguskuldir í efnahagsreikningi vegna fasteigna- og lóðaleigu þann 1. janúar 2019 verði 6,5 milljónir USD og eign vegna nýtingarréttar nemi sömu upphæð.

Samstæðan hyggst beita afturvirkri innleiðingu að hluta, þannig að samanburðartölur eru ekki endurgerðar og nýtingarréttur vegna leigueignar verður jafn leiguskuldbindingu við innleiðingu 1. janúar 2019, og verða áhrif við innleiðingu á eigið fé því engin.

44. Grundvöllur samstæðu

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar félag hefur ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni, þar á meðal á áhættu eða hefur réttinn til að njóta ávinnings vegna þátttöku í fjárfestingunni og getur með ákvörðunarvaldi haft áhrif á ávöxtun sína af fjárfestingunni. Við mat á yfirráðum er tekið tillit til hugsanlegs atkvæðisréttar sem er nýtanlegur eða breytanlegur. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í reikningsskilum samstæðunnar frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur. Tekið er tillit til afkomu og efnahags dótturfélaga. Verði hlutdeild fyrirtækisins í tapi meiri en bókfært verð dótturfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema fyrirtækið hafi gengist í ábyrgðir fyrir dótturfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður af rekstri dótturfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þeirra fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, staða milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélög er felldur út í samræmi við hlutdeild samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er felld út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar fjárfestinganna.

Eignir og skuldir dótturfélaga með aðra starfrækslumynt en móðurfélagið eru umreiknaðar í Bandaríkjadali miðað við gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld þeirra eru umreiknuð í Bandaríkjadali á meðalgengi ársins. Þýðingarmunur sem myndast við yfirfærsluna í Bandaríkjadali er færður á sérstakan lið í yfirliti um heildarafkomu og meðal eigin fjár. Fjárhæðir í sjóðstreymi eru umreiknaðar í Bandaríkjadali á meðalgengi ársins. Gengismunur sem myndast við yfirfærsluna í Bandaríkjadali er sýndur sem sérstakur liður í sjóðstreymi.

Skýringar, frh.:

45. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20% til 50% atkvæðaréttar, að meðtöldum hugsanlegum nýtanlegum atkvæðarétti, ef einhver er.

Ársreikningur samstæðunnar inniheldur hlutdeild í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélaganna samkvæmt hlutdeildaraðferð, frá upphafi áhrifa til loka þeirra. Verði hlutdeild samstæðu í tapi meiri en bókfært verð hlutdeildarfélagi er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema samstæðan hafi gengist í ábyrgðir fyrir hlutdeildarfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður á rekstri hlutdeildarfélagi á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þess fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

46. Rekstrartekjur

Tekjur af raforkusölu og orkuflutningi eru vegna sölu til iðnaðar og almenningsveitna samkvæmt mældri afhendingu orkunnar á árinu. Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu.

47. Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikninginn eftir því sem þau falla til miðað við virka vexti. Meðal vaxtatekna og vaxtagjalda eru afföll, yfirverð, innlestir vaxtaskiptasamningar og annar mismunur sem er á upphaflegu bókfærðu verði fjármálagerninga og virðis þeirra á gjalddaga miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis á líftíma fjármálagernings eða styttra tímabili, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar virkir vextir eru reiknaðir áætlaðir fyrirtækið sjóðstreymi með tilliti til allra samningsþátta fjármálagerningsins.

48. Aðrar fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Aðrar fjármunatekjur og fjármagnsgjöld fela í sér hagnað eða tap af veltufjáreignum og veltufjárskuldum og innlestar og óinnlestar gangvirðisbreytingar og breytingar á gjaldeyrismun.

49. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok árs. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í Bandaríkjadali er færður í rekstrarreikning. Aðrar eignir en peningalegar eignir og skuldir sem metnar eru á kostnaðarverði í erlendri mynt eru færðar yfir í Bandaríkjadali á gengi viðskiptadags. Efnislegar eignir og skuldir sem færðar eru í erlendri mynt á gangvirði eru færðar yfir í Bandaríkjadali á gengi þess dags er gangvirðið var ákveðið.

50. Virðisrýrnun

a) Fjáreignir

Virðisrýrnunarlíkan IFRS 9 byggir á væntu útlánatapi og á jafnt við um; (i) fjáreignir sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði, (ii) fjáreignir sem færðar eru á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu, (iii) kröfur vegna leigusamninga, (iv) samningseignir innan efnissviðs IFRS 15, og (v) ákveðnar skriflegar lánaskuldbindingar og samningsbundnar fjárhagslegar ábyrgðir. Þetta er breyting frá fyrri staðli IAS 39 sem aðeins gerði kröfu um að útlánatap yrði fært vegna liðinna atburða.

Skýringar, frh.:

50. Virðisrýrnun frh.:

Vænt útlánatap fjáreigna er metið eftir því á hvaða stigi virðisrýrnunarlíkansins viðkomandi fjáreign flokkast:

Stig 1: Vænt útlánatap er metið út frá líkum á því að vanefndir verði á næstu 12 mánuðum,

Stig 2: Vænt útlánatap er metið út frá líkum á því að til vanefnda komi einhvern tímann á líftíma fjáreignarinnar,

Stig 3: Hlutlægar vísbendingar eru til staðar um að fjáreign sé virðisrýrð.

Upphaflega eru fjáreignir skráðar á stig 1, að undanskildum viðskiptakröfum og þeim fjáreignum sem eru virðisrýrðar við upphaflega skráningu. Fjáreignir eru færðar á stig 2 verði veruleg aukning í útlánaáhættu mótaðila frá upphaflegri skráningu, en samstæðan framkvæmir slíkt mat á hverjum uppgjörsgæði. Viðskiptakröfur samstæðunnar eru án verulegs fjármögnunarþáttar og því færðar á stig 2 við upphaflega skráningu í samræmi við einfaldað líkan sem staðallinn setur fram fyrir slíkar fjáreignir.

Á hverjum uppgjörsgæði er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna (stig 3). Fjáreign telst hafa rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði eignar annars vegar og núvirtu framtíðarsjóðstreymi hins vegar, miðað við upphaflega virka vexti. Virðisrýrnun vegna fjáreigna til sölu er reiknuð með hliðsjón af gangvirði viðkomandi eigna á hverjum tíma.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem átt hafa sér stað eftir að virðisrýrnun var færð. Þegar um er að ræða annaðhvort fjáreignir sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eða skuldabréf sem færð eru sem fjáreignir til sölu, þá er bakfærsla virðisrýrnunar færð í rekstrarreikning. Þegar um er að ræða hlutabréf, sem færð eru sem fjáreignir til sölu, er bakfærsla virðisrýrnunar færð á yfirlit um heildarafkomu.

Breytingar á virðisrýrnunarframlagi fjáreigna í afskriftareikning eru færðar í rekstrarreikning á því tímabili sem matið fer fram.

b) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna fyrirtækisins, að undanskildum birgðum og skatteign, er yfirfarið á hverjum uppgjörsgæði til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun. Ef eitthvað bendir til þess að svo sé er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar áætluð. Virðisrýrnunarprófanir eru gerðar að minnsta kosti árlega vegna óefnislegra eigna með ótilgreindan líftíma.

Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum einingum eða hópum eininga. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi, en síðan færð til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði fastafjármuna sem tilheyra einingunni.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þá áhættu sem fylgir einstökum eignum.

Virðisrýrnun annarra eigna er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki sem nemur áður færðri virðisrýrnun, að teknu tilliti til afskrifta.

Skýringar, frh.:

51. Tekjuskattur

Tekjuskattur á afkomu ársins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé eða í yfirlit um heildarafkomu, en í þeim tilvikum er tekjuskattur færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörstegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Skatteign (tekjuskattsskuldbinding) er færð í ársreikninginn. Útreikningur hennar byggist á mismun efnahagsliða samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi samstæðunnar hins vegar. Mismunur sem þannig kemur fram stafar af því að álagning tekjuskatts er miðuð við aðrar forsendur en reikningsskil samstæðunnar og er þar í meginatriðum um að ræða tímabundinn mismun vegna þess að gjöld eru ekki færð á sama tíma í ársreikningi og skattuppgjöri. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörstegi.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að hægt sé að nýta framtíðarhagnað á móti eigninni. Skatteign er metin á hverjum uppgjörstegi og lækkuð að því marki sem talið er að hún komi ekki til með að nýtast.

52. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru við upphaflega skráningu færðir á kostnaðarverði.

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til fyrirtækisins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Flutningsvirki og fjarskiptakerfi samstæðunnar eru skráð á endurmetnu verði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra að frádregnum afskriftum frá endurmatsdegi. Þessar eignir eru endurmetnar með reglubundnum hætti. Allar verðmatshækkningar vegna þessa endurmats eru færðar á endurmatsreikning meðal eigin fjár, að teknu tilliti til tekjuskattsáhrifa. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Við sölu eignar, þegar hætt er að nota hana eða við afskriftir, er sá hluti endurmatsreikningsins sem tilheyrir eigninni færður á óráðstafað eigið fé.

Aðrir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Stofnverð rekstrarfjármuna innifelur áætlaðan kostnað við niðurrif þeirra að lokinni notkun. Áætlaður niðurrifskostnaður háspennulína hefur verið metinn og núvirtur miðað við forsendur um áætlaðan nýtingartíma og hefur skuldbinding vegna þess verið færð meðal langtímaskulda. Í rekstrarreikning er færð breyting á skuldbindingunni vegna núvirðingar, auk afskrifta á niðurrifskostnaði.

Kostnaðarverð felur í sér allan þann kostnað sem fellur til við kaup eignar. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna sem byggðir eru í eigin reikning er samanlagður kostnaður við byggingu, svo sem efniskostnaður og launakostnaður og jafnframt allur sá kostnaður sem fyrirtækið verður fyrir við að koma eigninni í starfhæft ástand.

Ef einstakir hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi áætlaðan nýtingartíma er þeim skipt upp í samræmi við mismunandi líftíma þeirra.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er munurinn á söluverði og bókfærðu verði eignar og er fært í rekstrarreikning.

Skýringar, frh.:

52. Rekstrarfjármunir frh.:

Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna.

Afskriftaaðferðir, áætlaður nýtingartími og hrakvirði eru endurmetin á hverjum reikningsskiladegi.

Afskriftahlutföll og nýtingartími eru eftirfarandi:

	Afskriftir	Nýtingartími
Aflstöðvar:		
Mannvirki	1,67%	60 ár
Vél- og rafbúnaður	2,5-6,67%	15-40 ár
Stíflur og veitur	1,67-3,33%	30-60 ár
Gufuafstöðvar	1,67-6,67%	15-60 ár
Vindmyllur	5,00%	20 ár
Tengivirki	2,5-5%	20-40 ár
Háspennulínur	1,67-5%	20-60 ár
Ljósleiðarar	4-10%	10-25 ár
Annar fjarskiptabúnaður	6-20%	5-17 ár
Skrifstofuhúsnæði	2,00%	50 ár
Áhöld og búnaður	10-25%	4-10 ár
Bifreiðar og vinnuvélar	10-20%	5-10 ár

53. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir eru færðar á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýrnun og afskriftum.

Kostnaður við almennar rannsóknir er gjaldfærður á því tímabili sem hann fellur til. Undirbúningskostnaður vegna fyrirhugaðra framkvæmda er eignfærður meðal fastafjármuna svo sem efniskostnaður, launakostnaður og allur sá kostnaður sem fyrirtækið verður fyrir sem tengist eignfærðum undirbúningskostnaði. Undirbúningskostnaður er aðeins eignfærður ef líkur eru á hagrænum ábata í framtíðinni og fyrirtækið ætlar sér og hefur getu til að ljúka við, nýta eða selja hann. Líftími undirbúningskostnaðar er metinn ótakmarkaður þar til ákvörðun um nýtingu eða sölu hans er tekin, af þeirri ástæðu er kostnaðurinn ekki afskrifaður heldur er tekið tillit til mögulegrar virðisrýrnunar ef áform breytast.

Vatns- og jarðhitaréttindi eru færð til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði sem óefnislegar eignir með ótakmarkaðan nýtingartíma þar sem ekki er ljóst hvenær þessi réttindi hætta að skila efnahagslegum ávinningi.

Aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnum afskriftum og virðisrýrnun.

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma óefnislegra eigna frá þeim degi sem þær eru nýtanlegar. Afskriftir og nýtingartími greinist þannig:

	Afskriftir	Nýtingartími
Hugbúnaður	25%	4 ár

Skýringar, frh.:

54. Fjármálagerningar

a) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar eru færðar til bókar á þeim degi sem félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur félagsins að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef fyrirtækið framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Sá hluti framseldra fjáreigna sem stofnað er til eða haldið er eftir af fyrirtækinu er færður sem sérstök eign eða skuld.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og hrein fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur félagsins er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða að innleysa eignina og gera upp skuldina á sama tíma.

Samstæðan flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftirfarandi flokka: fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði og fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu.

i) Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef þær eru veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar þaðan í frá eru færðar í rekstrarreikning.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru eignarhlutir í öðrum félögum og markaðsverðbréf.

ii) Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði

Fjáreign er metin á afskrifuðu kostnaðarverði ef hún uppfyllir bæði eftirfarandi skilyrði og er ekki tilgreind á gangvirði gegnum rekstur: (i) fjáreignin tilheyrir viðskiptalíkani með það að markmiði að innheimta samningsbundið sjóðstreymi; og (ii) samningsskilmálar fjáreignarinnar fela í sér sjóðstreymi á tilteknum tímupunktum og sjóðstreymið felur eingöngu í sér afborganir höfuðstóls og vaxta af eftirstöðvum höfuðstóls. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru slíkar fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun.

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði samanstanda af skuldabréfaeign, handbæru fé, viðskiptakröfum og öðrum skammtímaskröfum. Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnstæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

iii) Fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu

Ef viðskiptalíkan fyrir fjáreign er hvort tveggja að innheimta samningsbundið sjóðstreymi af höfuðstól og vöxtum, og selja ef aðstæður stýra því að slíkt henti samstæðunni, þá er viðkomandi fjáreign skráð á gangvirði í gegnum aðra heildarkomu. Þá er heimilt að flokka fjárfestingu í eiginfjárgerningum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef þeir eru ekki veltufjáreign eða óvísst gagngjald í samruna félaga samkvæmt IFRS 3. Eftir upphaflega skráningu í bókhald eru þær færðar á gangvirði og breytingar á þeim, aðrar en virðisrýrnun og gengismunur, eru færðar meðal annarra tekna og gjalda í yfirliti um heildarafkomu og sýndar sem sérstakur liður meðal eigin fjár.

b) Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar

Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru skuldirnar færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Félagið afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

Til fjárskulda annarra en afleiðusamninga teljast: lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Skýringar, frh.:

54. Fjármálagerningar frh.:

c) Afleiðusamningar

Fyrirtækið gerir afleiðusamninga til að verjast gjaldmiðla-, vaxta- og álverðsáhættu. Afleiðusamningar eru upphaflega færðir á gangvirði. Beinn viðskiptakostnaður vegna þeirra er færður í rekstrarreikning eftir því sem hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar færðar meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda í rekstrarreikningi. Áhættuvarnarreikningsskilum er ekki beitt vegna afleiðusamninga sem ætlað er að verja peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum.

i) Aðgreinanlegar innbyggðar afleiður

Innbyggðar afleiður þar sem grunnsamningur er ekki fjármálagerningur eru aðgreindar frá grunnsamningum og færðar sérstaklega þegar efnahagsleg einkenni og áhætta grunnsamnings og innbyggðrar afleiðu eru ekki nátengd, annar gerningur með sömu ákvæði og innbyggða afleiðan væri skilgreindur sem afleiðusamningur og grunnsamningurinn að meðtöldri innbyggðu afleiðunni er ekki metinn á gangvirði gegnum rekstrarreikning.

Gangvirðisbreytingar aðgreindra innbyggðra afleiða eru færðar meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda í rekstrarreikningi.

55. Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða er byggt á fyrst inn fyrst út reglunni (FIFO) og tekur til kostnaðar sem stofnað hefur verið til við kaup birgðanna og við að koma þeim á notkunarstað og í nothæft ástand.

56. Handbært fé

Sjóður, markaðsverðbréf til skamms tíma og óbundnar innstæður teljast til handbærs fjár.

57. Eigið fé

Eigið fé samstæðunnar skiptist í eigendaframlög, endurmatsreikning, þýðingarmun, bundna hlutdeild, annað eigið fé og hlutdeild minnihluta. Stofnfé móðurfélagsins er 587 milljónir USD.

58. Hlunnindi starfsmanna

a. Iðgjaldatengd lífeyrskerfi

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyrskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi meðal launa og launatengdra gjalda þegar hann fellur til.

b. Réttindatengd lífeyrskerfi

Skuldbinding fyrirtækisins vegna réttindatengdra lífeyrskerfa er reiknuð sérstaklega með því að áætla framtíðarvirði lífeyrisréttinda sem núverandi og fyrrverandi starfsmenn hafa áunnið sér á yfirstandandi og fyrri tímabilum. Réttindin eru afvöxtuð til að finna núvirði þeirra. Tryggingastærðfræðingur hefur reiknað skuldbindinguna á grundvelli aðferðar sem miðast við áunnin réttindi. Tryggingafræðileg breyting skuldbindingar er færð meðal rekstrarliða færðra á eigið fé í yfirliti um heildarafkomu. Aðrar breytingar eru færðar í rekstrarreikning.

59. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikning þegar fyrirtækinu ber lagaleg skylda til eða þegar það hefur tekið á sig skuldbindingu vegna liðinna atburða, líkur eru taldar á að til greiðslu þeirra komi og hægt er að mæla hana með áreiðanlegum hætti. Skuldbinding er metin út frá væntu framtíðarfjárstreymi, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

60. Starfspáttayfirlit

Starfspáttur er eining innan samstæðunnar sem með starfsemi sinni getur aflað tekna og stofnað til útgjalda, þar á meðal tekjur og gjöld vegna viðskipta við aðra starfspætti fyrirtækisins. Við ákvörðun stjórnenda um úthlutun auðlinda til starfspátta og til að meta árangur er afkoma þeirra starfspátta yfirfarin reglulega.

Rekstrarafkoma starfspátta, eignir og skuldir þeirra samanstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfspátt, auk þeirra liða sem hægt er að skipta skynsamlega á starfspætti.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórnarhættir

Skipulag

Um meginstarfsemi Landsvirkjunar gilda lög nr. 42/1983 með síðari breytingum. Stjórn Landsvirkjunar hefur sett sér starfsreglur til frekari fyllingar lögnum.

Hlutverk, stefna, framtíðarsýn og gildi

Landsvirkjun er orkufyrirtæki í eigu íslenska ríkisins. Hlutverk Landsvirkjunar er að hámarka afrakstur af þeim orkulindum sem fyrirtækinu er trúnað fyrir með sjálfbæra nýtingu, verðmætasköpun og hagkvæmni að leiðarljósi. Til að rækja hlutverk sitt af metnaði hefur fyrirtækið skilgreint eftirfarandi markmið: Stunda skilvirka raforkuvinnslu og framþróun, þjónusta fjölbreyttan hóp viðskiptavina, verðtengingu við evrópska raforkumarkaði, þróa stöðugt hæfni og hæfileika starfsmanna og skapa stuðning og samstöðu með opnum samskiptum við hagsmunaaðila.

Framtíðarsýn Landsvirkjunar er að vera framsækið raforkufyrirtæki á sviði endurnýjanlegra orkugjafa. Fyrirtækið starfar í alþjóðlegu umhverfi og vill vera meðal þeirra bestu sem vinna og selja orku.

Gildi Landsvirkjunar eru framsækni, ráðdeild og traust.

Stjórn

Stjórn Landsvirkjunar er skv. lögum um Landsvirkjun skipuð af fjármálaráðherra til eins árs í senn og ber hún ábyrgð á fjármálum og rekstri Landsvirkjunar. Í stjórn Landsvirkjunar eru: Jónas Þór Guðmundsson hæstaréttarlögmaður, sem jafnframt er formaður stjórnar, Álfheiður Ingadóttir líffræðingur, varaformaður stjórnar, Jón Björn Hákonarson forseti bæjarstjórnar Fjarðabyggðar, Guðfinna Jóhanna Guðmundsdóttir lögmaður og Gunnar Tryggvason verkfræðingur.

Endurskoðunarnefnd

Um endurskoðunarnefnd Landsvirkjunar gildir IX. kafli laga nr. 3/2006 um ársreikninga, sbr. lög nr. 80/2008. Starfsreglur nefndarinnar eru settar af stjórn félagsins til frekari fyllingar lögnum. Endurskoðunarnefnd Landsvirkjunar er ráðgefandi fyrir stjórn félagsins og starfar í umboði hennar. Nefndin fer ekki með framkvæmdavald. Þrír einstaklingar eru í endurskoðunarnefnd félagsins, tveir stjórnarmenn, Jónas Þór Guðmundsson og Gunnar Tryggvason og Heimir Haraldsson, endurskoðandi, sem er formaður nefndarinnar. Endurskoðunarnefnd getur sótt sér ráðgjöf á hverjum tíma sem nefndin telur nauðsynlega til að sinna eftirlitsskyldum sínum.

Starfskjaranefnd og áhættunefnd

Í starfskjaranefnd sitja þrír stjórnarmenn, Jónas Þór Guðmundsson, Álfheiður Ingadóttir og Jón Björn Hákonarson. Í áhættunefnd sitja Jónas Þór Guðmundsson, Álfheiður Ingadóttir og Guðfinna Jóhanna Guðmundsdóttir. Stjórn Landsvirkjunar hefur sett nefndunum starfsreglur.

Forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjórn

Forstjóri er Hörður Arnarson. Forstjóri fer með yfirstjórn fyrirtækisins í umboði stjórnar. Aðstoðarforstjóri er Ragna Árnadóttir. Aðstoðarforstjóri er staðgengill forstjóra í fjarveru hans og stýrir skrifstofu forstjóra, sem annast sameiginleg málefni fyrirtækisins og stefnumótun, svo og að tryggja vandaða stjórnarhætti. Á skrifstofu forstjóra eru staðsett stoðsvið sem annast úrvinnslu sameiginlegra mála Landsvirkjunar.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Framkvæmdastjórn er skipuð forstjóra, aðstoðarforstjóra og framkvæmdastjórum sviða. Framkvæmdastjórar í árslok voru fimm.

Fjármálasvið. Framkvæmdastjóri fjármálasviðs er Rafnar Lárusson. Hlutverk sviðsins er að skapa grundvöll fyrir hagkvæmni í rekstri og stuðla að hámarksárangri hjá öllum einingum samstæðunnar.

Framkvæmdasvið. Framkvæmdastjóri framkvæmdasviðs er Gunnar Guðni Tómasson. Hlutverk sviðsins er að stýra virkjunarframkvæmdum Landsvirkjunar frá undirbúningi að fullbúinni virkjun. Sviðið vaktar kostnað, gæði og framvindu verks og tryggir að framkvæmdum sé skilað tilbúnum til rekstrar í samræmi við forsendur, áætlanir og þarfir fyrirtækisins.

Markaðs- og viðskiptaþróunarsvið. Framkvæmdastjóri markaðs- og viðskiptaþróunarsviðs er Stefanía G. Halldórsdóttir. Hlutverk sviðsins er að hámarka tekjur félagsins með greiningu nýrra viðskiptatækifæra, vöruþróun, kynningu og sölu á vörum og þjónustu, gerð samninga og eftirfylgni þeirra.

Orkusvið. Framkvæmdastjóri orkusviðs er Einar Mathiesen. Hlutverk sviðsins er að uppfylla gerða orkusölusamninga við viðskiptavinum með öryggi og hagkvæmni að leiðarljósi, sem og að tryggja hámarksnýtingu úr vinnsluferfi Landsvirkjunar.

Þróunarsvið. Framkvæmdastjóri þróunarsviðs er Óli Grétar Blöndal Sveinsson. Hlutverk sviðsins er undirbúningur virkjunarkosta, ýmsar rannsóknir og eftirlit vegna virkjana í rekstri. Sviðið skal tryggja hagkvæma útfærslu á virkjunarkostum, auka sveigjanleika í orkuvinnslu, sjá um nýsköpun í orkuvinnslu og hafa langtímayfirsýn yfir orkuforða.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Viðskiptalíkan

Landsvirkjun er orkufyrirtæki í eigu íslenska ríkisins og vinnur rafmagn úr endurnýjanlegum orkugjöfum, vatnsafli, jarðvarma og vindi. Fyrirtækið vinnur yfir 70% allrar raforku í landinu og er langstærsti vinnsluaðili raforku á Íslandi.

Landsvirkjun starfar á alþjóðlegum samkeppnismarkaði, þar sem fjölbreyttum iðnaðarfyrirtækjum bjóðast samkeppnishæfir samningar, með öruggri afhendingu rafmagns til langs tíma. Hlutdeild fyrirtækisins á þeim heimsmarkaði er hverfandi.

Þá starfar Landsvirkjun á innlendum heildsölumarkaði, þar sem viðskiptavinir eru sölufyrirtæki rafmagns, sem selja rafmagnið áfram til heimila og almenns atvinnulífs.

Samfélagsleg ábyrgð – stefna og áherslur 2018

Á árinu 2018 hófst undirbúningur að upptöku alþjóðlegs staðals GRI til þess að styðja við stefnumótun, markmiðasetningu og upplýsingagjöf um samfélagslega ábyrgð (ófjárhagslega upplýsingagjöf) Landsvirkjunar.

Þáttur í undirbúningsvinnunni var að hefja vinnu við mikilvægisgreiningu, til að skilgreina þá málaflokka sem leggja ber áherslu á á næstu árum á sviði samfélagslegrar ábyrgðar. Almennur stefnumótunarfundur með stjórnendum og öðrum starfsmönnum fyrirtækisins var haldinn í lok október 2018. Á fundinum var GRI staðallinn kynntur, rýndir voru vísar staðalsins í efnahags-, umhverfis- og samfélagsmálum og þeim raðað eftir mikilvægi. Frekara samráð við hagaðila Landsvirkjunar varðandi áherslur samfélagslegrar ábyrgðar mun eiga sér stað á árinu 2019.

Landsvirkjun styður áfram UN Global Compact sáttmála Sameinuðu þjóðanna og gerir grein fyrir vinnu fyrirtækisins sem snertir viðmið sáttmálans á sviði umhverfismála, vinnuréttar, mannréttinda og varna gegn spillingu. Árangri Landsvirkjunar í þessum málaflokkum eru gerð skil í ársskýrslu Landsvirkjunar fyrir árið 2018.

Þá styður Landsvirkjun þrjú af Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun og var markvisst unnið að þeim markmiðum á árinu 2018. Markmiðin þrjú snúa að aðgerðum gegn loftslagsbreytingum, sjálfbærri orku og jafnréttismálum. Fjallað er um helstu aðgerðir sem snúa að markmiðunum í viðeigandi köflum ársskýrslu Landsvirkjunar fyrir árið 2018.

Ófjárhagslegir lykilmælikvarðar

Landsvirkjun hóf á árinu 2018 innleiðingu á alþjóðlega GRI staðlinum. Staðallinn mun nýtast við nánari skilgreiningu ófjárhagslegra mælikvarða til lengri og skemmri tíma í samræmi við lykiláherslur fyrirtækisins í samfélagslegri ábyrgð.

Mælikvarða fyrir árangur í jafnréttismálum og umhverfismálum má finna í viðeigandi köflum hér að neðan.

Samskipti og samvinna

Starfsemi Landsvirkjunar getur haft víðtæk áhrif í samfélaginu, sérstaklega í nærsamfélagi við aflstöðvar fyrirtækisins. Eitt af stefnumiðum fyrirtækisins er að skapa stuðning og samstöðu með opnum samskiptum við hagsmunaaðila. Í öllum rekstrareiningum og í öllum framkvæmdaverkefnum er gerð hagsmunaaðilagreining og samskiptaáætlun með það að markmiði að eiga sem best samskipti um starfsemina. Á árinu 2018 voru haldnir ársfundir sjálfbærniverkefna á Austurlandi og Norðausturlandi sem og fjöldi annarra funda, bæði opinna funda og samráðsfunda. Nánari upplýsingar um fundi og samskipti á árinu 2018 má finna í ársskýrslu Landsvirkjunar.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Á ári hverju styður Landsvirkjun margvísleg verkefni sem skila samfélagslegum ávinningi, bæði í gegnum samfélagsjóð Landsvirkjunar og með öðrum hætti. Á árinu gerðist Landsvirkjun m.a. bakhjarl fyrsta íslenska viðskiptahraðalsins fyrir samfélagslega nýsköpun – Snjallræði. Nánari upplýsingar um verkefnið má finna í ársskýrslu Landsvirkjunar.

Áhættustýring

Landsvirkjun fylgir formlegu ferli áhættustýringar til að draga fram og stýra fjárhagslegri og ófjárhagslegri áhættu fyrirtækisins. Áhrifin af starfseminni geta verið veruleg, en með kortlagningu á helstu áhættuþáttum fyrirtækisins og viðeigandi stýringu er reynt að draga úr líkum á atburðum og mögulegum áhrifum þeirra á ímynd, fjárhag, heilsu og öryggi og umhverfi.

Umhverfismál

Landsvirkjun er með vottað umhverfisstjórnunarkerfi samkvæmt alþjóðastaðlinum ISO 14001. Fyrirtækið markaði sér stefnu í umhverfismálum árið 2006 og vinnur markvisst að því að koma í veg fyrir og draga úr umhverfisáhrifum af völdum starfseminnar. Þá vinnur fyrirtækið eftir framkvæmdaáætlun í samræmi við umhverfisstefnu fyrirtækisins.

Loftslagsmál

Markmið Landsvirkjunar er að starfsemi fyrirtækisins verði kolefnishlutlaus árið 2030. Árlega er tekin saman hver bein losun frá starfsemi Landsvirkjunar er í CO₂-ígildum og einnig hver hin óbeina losun er í virðiskeðjunni. Á síðustu 10 árum hefur dregið úr losun frá starfseminni. Nánari upplýsingar má finna í ársskýrslu, grænu bókhaldi, Landsvirkjunar.

Frá árinu 2007 hefur Landsvirkjun upplýst um kolefnisspor starfseminnar. Við þá upplýsingagjöf hefur hingað til verið stuðst við alþjóðlega staðalinn GHG Protocol. Í ár tekur Landsvirkjun hins vegar skrefið að fylgja staðlinum við útreikninga á losunarbókhaldi fyrirtækisins.

Til þess að ná markmiði sínu um kolefnishlutlausa starfsemi hefur Landsvirkjun, samhliða því að draga úr losun, unnið að mótvægisáðgerðum. Helstu mótvægisáðgerðir eru landgræðsla og skógrækt á samtals 23.250 hektara landsvæði. Nánari upplýsingar má finna í ársskýrslu Landsvirkjunar.

Meðal annarra áðgerða Landsvirkjunar 2018 til að draga úr loftslagsáhrifum má nefna eftirfarandi:

- **Innra kolefnisverð.** Á árinu setti Landsvirkjun af stað vinnu við að meta innra kolefnisverð í starfsemi sinni.
- **Græn skuldabréf.** Á árinu gaf Landsvirkjun, fyrst íslenskra fyrirtækja, út grænt skuldabréf. Fjármagn sem fékkst úr útboðinu var nýtt til uppbyggingar Þeistareykjavirkjunar og stækkunar Búrfellsstöðvar.
- **Aukin orkunýting og orkuvinnsla með endurnýjanlegum orkugjafa.** Árleg nýting rennslisorku við Búrfellsstöð var að jafnaði um 86%, en eftir stækkun stöðvarinnar er nýtingin 94% og hefur því aukist um 8%, eða 300 GWst.
- **Orkuskipti í samgöngum.** Landsvirkjun er virkur þátttakandi í orkuskiptum í samgöngum á Íslandi. Fyrirtækið er aðili að Samorku, samtökum orku- og veitufyrirtækja á Íslandi, hluthafi í Íslenskri NýOrku og aðili að samstarfs-vettvangi um orkuskipti sem nefnist Græna orkan. Markmið fyrirtækisins er að 25% bílaflota fyrirtækisins séu rafknúin árið 2020. Í árslok 2018 voru 22% af bílum í eigu Landsvirkjunar hreinorkubílar.
- **Dregið úr losun koltvísyrings í framkvæmdum með vistvænni steypu.** Á árinu 2018 setti Landsvirkjun af stað tilraunaverkefni, samhliða stækkun Búrfellsstöðvar, þar sem notuð var vistvæn steypa með lægra hlutfall af sementi en er í hefðbundinni steypu. Vistvæna steypa, sem var nýtt til að steypa aðkomuvegg stöðvarinnar, er íslensk hönnun og nýtir að hluta kísilryk og basaltmélu í stað sements. Ávinningurinn er um 25-30% lægra kolefnisspor en steypa sem notuð var að öðru leyti í framkvæmdinni.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Umhverfisatvik

Landsvirkjun hefur að markmiði að engin umhverfisatvik komi upp við starfsemi fyrirtækisins. Ekkert umhverfisatvik varð á árinu 2018.

CDP

Á árinu 2018 skilaði Landsvirkjun í þriðja skiptið skýrslu um kolefnislosun sína til CDP, áður Carbon Disclosure Project, og fæst þannig betri sýn á stöðuna miðað við sambærileg fyrirtæki erlendis. Á milli ára hækkaði einkunn Landsvirkjunar úr C í B sem er betri frammistaða en er að meðaltali hjá orkufyrirtækjum sem skila til CDP.

Nánari upplýsingar um árangur Landsvirkjunar í umhverfismálum 2018 má finna í grænu bókhaldi fyrir árið 2018 og ársskýrslu.

Mannauður

Jafnréttismál

Á síðastliðnum tveimur árum hefur sérstök áhersla hefur verið lögð á jafnréttismál innan Landsvirkjunar og er það í samræmi við stuðning Landsvirkjunar við Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna númer 5 um jafnrétti kynjanna. Árið 2018 hófst með mótun markmiða og mælikvarða í jafnréttismálum sem byggðu á greiningu jafnréttis og hugmyndavinnu starfsfólks haustið 2017.

Í mars 2018 var svo kynnt aðgerðaáætlun jafnréttis til þriggja ára, með markmiðum, mælikvörðum og 17 umbótaverkefnum sem munu færa fyrirtækið nær þeim markmiðum sem sett hafa verið í jafnréttismálum. Verkefnið snúa m.a. að ráðningaferli, vinnuumhverfi og viðbrögðum við kynferðislegri og kynbundinni áreitni.

Undirbúningur jafnlaunavottunar stóð yfir á árinu og fór formleg jafnlaunaúttekt fram í desember. Í lok árs var staðfest að launamunur kynjanna samkvæmt úttekt PwC var innan við 1% annað árið í röð en ekkert annað íslenskt fyrirtæki hefur náð þeim árangri áður. Samhliða jafnlaunavottuninni var mannauðs- og jafnréttisstefna Landsvirkjunar endurskoðuð.

Öryggismál

Landsvirkjun er í fararbroddi á sviði öryggis-, heilsu- og vinnuverndarmála. Stefna Landsvirkjunar er slysalaus starfsemi. Þá er fyrirtækið einnig vottað samkvæmt öryggisstjórnunarstaðlinum OHSAS 18001, en fyrirtæki sem hafa hann eiga stöðugt að vinna að umbótum á öryggi, heilsu og vellíðan starfsfólks.

Landsvirkjun er með stefnu um að árleg slysatíðni sé 0 (ekki fjarveruslys). Tvö fjarveruslys urðu á árinu og var því markmiðinu ekki náð.

Mannréttindamál

Mannréttindi

Landsvirkjun gaf ekki út mannréttindastefnu eins og stefnt var að á árinu. Mikil áhersla var þó lögð á umbætur á jafnrétti kynjanna í starfsemi fyrirtækisins á árinu og var mannauðsstefna Landsvirkjunar uppfærð með aukinni áherslu á málaflokkinn.

Reglur um keðjuábyrgð voru samþykktar af stjórn Landsvirkjunar árið 2016 en reglunum er ætlað að tryggja margvísleg réttindi vinnuafis Landsvirkjunar, hvort sem um ræðir starfsmenn verktaka, undirverktaka eða starfsmannaleiga. Meðal réttinda sem fjallað er um í reglunum eru laun, starfskjör og sjúkra- og slysatryggingar.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Á árinu 2019 verður metið hvort þörf er talin á sérstakri mannréttindastefnu til viðbótar við þær reglur sem þegar eru til staðar og er ætlað að tryggja mannréttindi allra aðila sem koma að starfsemi Landsvirkjunar.

Áherslur fyrirtækisins í spillingar- og mútumálum

Siðareglur starfsmanna Landsvirkjunar voru gefnar út og innleiddar í desember 2013. Þær taka á níu efnisflokkum sem eru meðal annars: öryggismál starfsmanna, mikilvægi heiðarleika og virðing í samskiptum, meðhöndlun trúnaðarupplýsinga og hagsmunaárekstra. Í framhaldi voru svo siðareglur fyrir birgja og þjónustuaðila innleiddar en þær byggja á siðareglum starfsmanna og viðmiðum UN Global Compact um mannréttindi, vinnurétt, umhverfismál og varnir gegn spillingu. Reglurnar leggja fram skýrar leiðbeiningar um væntingar með tilliti til heilbrigðra starfs- og stjórnarháttanna og voru innleiddar í viðeigandi verkferla árið 2015.